

:: VIDUNAS ::

LIKIMO KILMĒ

Tīzēje 1908 m.

Vīli. Storo-t

Vîdûnas

LIKIMO KILMĖ

Tilžėje 1908 m.
Vilhelmas Storost.

181
A 205

Neduok ugnīgajai sāulei dzovinti nei vienas
āšaros, pirmkol nenušlostes būtum tu pats jā
nuo kentšiantšiojo veido.

O duok kiekvienai kārtajai zmogaus āšarai
kristi ī tavo širdī ir tšia pasilikti. Nepašluostīki
jā, kol nebūs nutildītas skausmas, kurs jā išverzē.

Šmoniū āšaros, ak tu, kurio širdis īra kupina
mielaširdingumo, īra srovēs drēkinantšios Amžī-
nos Meilēs laukus.

Iš rītū zemēs auksiniū mokslū rāsto.

B 48690

Lietuvas TŠR
VALSTYBINĒ
BIBLIOTĒKA

638921

Ivedimui.

Didžiojo skaitliaus žmogui gyvenimas esti paprastas dalikas. Nieko jam nėra nuostabaus. Ir tik senos pasakos, seni mokslai jam pasakoja apie stebūklus. Kitoks išrodo gyvenimas tam, kurs pradeda apie jį mąstīti. Kupinas jis tuomet stebūklingas dalikais. Neatsigauna žmogus iš nusistebėjimo. Bet žinant šių dienų mokslā, pasirodo, jog gyvenimas tvarkinasi pagal tvirtus istatimus. Todėl rodos neturētū būti jame nieko nuostabaus.

Vienok šių dienų mokslai tik guldinėja tarsi plonājį viso gyvenimo kevalā. I jo gelmes jis visai dār nėra įžengęs. Žiūri į jį tik vis iš paviršaus. Dār gi sāko, būk negalima daugiau žinoti ir niekas niekuomet neži-nosiās daugiau.

O gyvenimo gelmės nuolatai apsieiškia. Todėl kartais rodos, jog ūra tšia kokie stebūklai, neprieinami slėpiniai.

Tatšau prieinami. Reikia atsiminti, jog pātis gyvenime ne tiek gyvenimo paviršuje kiek jo gelmėse. Jū bedugnīse ūra tat, kas mumīse išmāno ir gamina iš gamtos mūsū pavidalā. Neišmanīsimė gyvenimo slėpi-niū, norėdami juos sugauti savo kūno pajutimais. Bet jū šaknis nutveriamo sąmoningais pastoje anose gelmėse, iš kur pareina išmānīmas. Tuomet ū gyvenimo vidaus puse galime žvelgti.

Tai berods žmogus tik išlengvo te-išmoksta. Vienok tuomet jam ir vis daugiau apsireiškia gyvenimo slėpiniai. Prizengia, tarsi prie užkabo. Kilsterėja jį. Ir mato, jog tšia šviesa, kad ir akis raibsta, i ją žiūrint.

Iš tokio pазvilgio kilo ir šitas raštas. Privedė prie ano užkabo netiek šios dienos kiek senovės mokslai. Neligi skaidrumu visa, kas išvista, ir paduota. Ira tām visokiū priežastišiū. Bet kurs norės suprasti, kurs atsidėjes bandis regėti, tasai gal išvelgs i gyvenimo gilibes. Ir išvis, kaip visa surengta ir visa rengiasi sulig ištātīmais.

Nepaduodams šison mokslas, kurs nori būti tikimas. Ira jis tik lig parodīmas, i kokiā puse žvelgti reikia, kaip turi būti praskleidžiamas užkabas. Bet gal vienām Ir kitām pasirodīs keliose šito rašto vietose atsispindint tarsi augštšiausiū žvaigzdzīū šviesa. Tuomet težvelgia akīlai. Būs jam ant naudos. Bet tesupranta gerai: Ne aš gaminu šviesā. Gerai būtū, kad jai šiuomi nors patarnautšiau.

Vidūnas.

Tilzėj Gruodžio m. 1908 m.

LIKIMO KILMĒ.

Likimo
slēpiniai.

Žmoniū paklausus, ko jie taip neramiai jiesko, galima išgirsti vis tãn pati atsiliepimã. Palaimos jie nori atrasti. O toji bēga nuo jũ kaip zaltvīkslē. Visu tũ milijonuũ jieskantšiuũ vos kelintasis išrodo palaimingu. O pradedant akiliau pažvelgti, mātoma, jog ištikro tik taip rodēs. Nēra nei tas kelintasis palaimingas. Skundziasi ir jisai. Tiktai dãr mazumītis, taip jis mãno, tuomet bũtũ susivaikes palaimã. Tik Likimas viskãn sudarkē. Uzgriuvo, ir viskãn išnaikino. Likimas ĩra beabejonēs didžiausias žmogaus, žmonijos nevėdonas. Likimas kaltas visos nepalaimos, visu gĩvenimo skausmũ.

O dãr koks jis ĩpatingas. Nežinai, iš kur jis tave uzniks, kokiu bũdu tave užpuls. Visuomet ir kiekvienãm jisai kitoks. Nēra du žmogũ, o bũtũ juodu brolis ir sesuo, vĩras ir motera, ber-

nelis ir mergaitē, kuriū likimas būtū visiškai vienokias. Tik tame jis tas pats, kad jis kiekvienām skaudus ūra.

Kur tie žmonijos vaikai, kurie iškope ūra iš Likimo valstijos! Jū tiktai keli. Ir, tarsi dievai, jie žvelgia žemīn ū mus vargstantšius ir dūsaujantšius po Likimo smūgiū.

Kodėl tik mūn tat atsitiko? Kodėl ir līgiai mūn tenka tiek iškesti? Kodėl tik mūn taip ir lemta? Taip, ir dār kitaip nuolatai ir bebalsiai skāmba iš žmoniū akiū. Ir tos ākīs jieško palaimos. Nesustoja jieškojusios. Vienok neranda.

Be nejieškoma palaimos, kur jos visai nēra? Pasāulis, ar jis ne begalinē vargū šalis? Nesuskaitīsi tū žmoniū, kurie vos užgime miršta badu. Vēl kiti užgema, tarsi didžiū pilinū dumble, apleistī Dievo ir žmoniū. Kitiems iš pat mažū dienū prakeikimas līg ant kaktos rašītas. Sāzinēs jie līg ir neturi. Jokio doros jausmo jie nepažīsta. Vien tik vāromi jie palaimos troškimo. Iš viso, kas dār juose žmoniška, vien palaimos jieškās akiū žvilgis rēkia kaip skestantšiojo balsas.

Ar neskausta kiekvieno širdis to prisiziūrint? Ar nežinome, kodėl anie žmonēs tokiu peršulingu būdu kentšia? Rodos kiekvienas tai žino. Ar mokītas ar nemokītas, ar tikīs ar netikīs, beveik

visi taria tãn iřguldĩdami tais patřiais zodziais:
O Likimas, baisusis Likimas tuos žmones ĩra
užnikes.

Ir vėl kiti gimė palotřiuose. Prie jų lopřio
skambėjo rĩkavimo hymnos. Jiems, rodos, nie-
kuomet nieko nekenks. Skaitomi jie žmonijos
augřtũnais. Sākoma, jais likimas maloniai apsi-
eina. Ant jų jis gausiomis rankomis vertřia savo
gerĩbes. Stãtes juos ant vietos iřkeltos iř visũ
žmoniũ, jis juos třia ir saugoja. — O tatřau, koks
palaimos jieřkojimas bei trořkimas ir jų akĩse!
Kiek třia baimės, prapuldĩti, kãn turi, o neatsiekti,
ko jie geidžia. Iř visũ pusiũ, tarsi, plėsrũs gĩvuliai,
tĩkoja ant jų pavĩdas, nepalaimingũjų skausmas ir
vargas, visokia neapĩkanta, nuodingi patřiũ silp-
numũ gaivalai, vienu zodžiu — patsai grumzdiãs
Likimas. Kur tai ir bekalbėti, kad jis jiems ĩra
malonus! Kaip nesakĩti, jog ir jiems Likimas
baisus ir skaudus!

Be viso to, nekarta toks, kaip sākoma, pra-
kilnios kilmės žmogus, pasirodo visame savo vei-
kime, jog jis žemas, baugiai žemas ir biaurus,
žiũrint ĩ jo mintis, geismus ir visãn pasielgimã.
Jisai žino, ant ko jĩ vertřia jo „kilmė“, o jautřia
ĩ kokĩ bedugnĩ stumia jĩ jo prigimtis. Ir tokiu
bũdu jis nusimãno, lĩg bũtũ kankĩkloje laužiami

jo sánariai ir naikinama visa jo gîvîbê. Mirtinai nusimines jis nekartâ sákosi, jog baisioji Likimo rûstîbê îra iðlieta ant jo.

Vêl kitasis gîvena po visai kitokiomis sánlîgomis. Visur jî spaudzia vargas bei skurdumas. Niekur nêra jâm paguodos. Nei vienas jî neaugstina. Visiems rodos, jis būtû silpnas tiktai ŖeŖêlis, taipojau Likimo apleistas arba prispaustas. O tatŖsau jisai gîvena sâu, lîg ir nebûtû Likimo. Sirdis jojo linksma kaip giedrus rîtas, o âkîs jojo spindi kaip Ŗviesi diena. Skaistus tasai Ŗmogus ið gelmiû savo sielos. O jo kilmê, jo gîvenimo padêjimai lîg visai tâm neatsâko. Ir vêl pasidâro aiŖsku, jog Likimas visai stebêtinai, nesuprantamai, neteisingai valdo.

Dâr daug apie tai būtû galima pasakîti. Likimas îvairiauja begâlo. Bet nors pasektina îra, kur jis valdo. Ŗmogaus pavidalas, jo vidaus gîvenimas: geismai, jausmai, troŖkimai, mintîs, mâstîmai, trumpai, jo dovanos, jo gabumai ir tûjû stoka, tai viena Likimo valstîbê. Antroji îra aplinkenîbês, Ŗmogaus têvai, broliai, sesers, kaimînai, tautietŖiai, toliau Ŗmêms krâŖtas ir kas tuomi Ŗmogui suteikiama. O galiausiai lîg visai po Likimu stovi Ŗmogaus âmŖiaus bêgis. Viskas pasirodo Ŗmogui duota Likimo. Bet kaip tŖŖia atsi-

eina, tai klāusimas. Kodēl toks īpatingas jisai ir kiekvienām zmogui, o labiausiai toksai skaudus, tai tūlām rodos apmāstīmo neverta, kadangi tai tik negal būti īzmanīta. Nors taip sākoma ir tūlū tikima.

Likimo
skrituliai.

Bet pradedant māzumā akīliu pazvelgti ī zmoniū gīvenimā, norint īstirti Likimā, vienas ir antras dalīkas īslengvo pareina ī Sviesā. Jau sakīta, kad kiekvieno zmogaus likimas¹⁾ kitoks. Bet antraip vėl mātoma, jog tūlū zmoniū likimas šiek-tiek līgus. Taip visi vienos šeimīnos sānariai tankiausiai prisilīgsta pagal pavidalā, ir jie, kaip atvira, gīvena po tais patšiais padējīmais. Todēl, kol neeina katras savo gīvenimo taku, jūjū likimas, aplamai imant, līgus. Ir labai pasidāro zīmu, jeigu kartais broļiai ir sesers nelīgiai arba tūle-ropu būdu Likimo lankomi.

Imkime tik visai paprastus paveikslus. Tēvui esant girtuokliu, motīna ir visi vaikai līgiu būdu kentšia. Tēvāms esant īstvirkusiais, visi vaikai be skirtumo neša to īstvirkimo pāsekmes. Visi tū patšiu līgotū tēvū vaikai īra silpnutšiai pagal kūnā. Tēvāms esant īsmītingais, visi jū vaikai

¹⁾ Tītšia zodis likimas rāšomas tai didziai, tai mazai.

taipojau nors šiek-tiek išmintingi. Ir visi tū patšiu dailaus pavidalo ir sveikū bei dorū tēvū vaikai ĩra dailūs, grāžūs. Turtingos šeimīnos vaikai visi ĩra turtingi. Kiekvienas vaikas turi savo dālī ir garbēs tos patšios šeimīnos. Ir tt. Kad kitaip kur-nors pastebima, tuojau pasidāro žīmu. Iš ko aiškiai mātoma, jog tai ne paprastas atsitikimas.

Kaip kiekvienos šeimīnos, taip ir viso krāsto gīventojū likimas ĩra beveik toksjau. Žinomas ĩra dalīkas, kad jie šiek-tiek līgiu būdu užtinkami nepalaimos. Užėjus krušai, visū kaimīnū javai sumušami. Užeina tvānas, visi kaimo arba ir didesnēs vietos gīventojai nukentšia. Berods vienas už kitā daugiau. Ir labai svarbus ĩra tasai pastebėjimas, kad bī-kas žino pasakīti, jog Likimo smūgis tūn menkiau pataiko, kurs prieš jī ĩra pasirenges. Toks pasākīmas netikėtinaī svarbus. Vis tik išeina galiausiai, jog kiekvienas turėjo kesti. Ir imkime kokī paveikslā tik norėtumim, vis pasirodo, jog žmonēs tos patšios šeimīnos, to paties kaimo, to paties krāsto, tos patšios šalies turi tūn patī likimā kesti, arba, kur jis palaimingas, tuo patšiu likimu pasidzaugti.

Bet žmogaus likimas neturi savo kraštū, kur šeimīna, kur giminē pasibaigia, kur kaimo ribos

trāuktos. Zmogaus gīvenimas neregimais rīšiais rištas su tolimesniais apskritšiais. Vienas zīmiāusīūjū šale šeimīnos īra tauta. Ir vēl īpatingai aiškiei pasirodo, jog visi tos patšios tautos vaikai turi bendrā tautiškā likimā. Užeina kāras, visi maziau ar daugiau nukentšia. Prapuldo tauta savo viešpatībe, visi tautos vaikai pastoja tarsi vergais. Imkime tik ir mūsū tautā. Kaip vargsta visi, kadangi visa tauta prispāusta negāli savaip gīventi, savaip darbuoties, krutēti, sušilti, savo spalvose sušvisti, savo būdu zmoniškumā apreikšti.

Tautai esant pavergtai, kiekvienas tautos vaikas tartum īš kailio vāromas. Kitos tautos dvāsia veržiasi juomi apsisakīti. Ir aname zmogūje tartum tat marinama, kas taisēsi āugti ramiu gamtos būdu. Toksai zmogus atgal atsilieka uz kitus, ir uzāuges, jis blogu būdu pasirodo vis dār beesās vaiku. Pagaliaus visa tauta kentšia, visa tauta līgiu būdu pasilieka zema, be pilnos zmogaus gīvībēs.

Sitas Likimo skritulīs jau taip giliai nusieka ī zmogaus esībe, jog visa tat jau tūlū nebejautšيامa kaipo Likimo priespauda. Bet akīlāmjam aiškiei pasirodo, jog tšia īpatšiai sunki Likimo letena guli ant kiekvieno ir visū tautos vaikū.

Ira ir dār kitū Likimo skrituliū. Kartais tautū kelios rištos daugiau paviršutiniaiis rišiais, vienos valstijos tvarka. Tuomet visos tos valstijos dālis neša līgū likimā. Toliau paduoti īpatiškos zemēs dalies gīventojai tam tos šalies likimui. Airopos gīventojū likimas visiškai skiriasi nuo Azijos gīventojū likimo. Galiausiai reikia sakīti, jog visa žmonija apsiausta platšiausio Likimo skritulio, ir kiekvienas, būdamas žmogumi, ūra dėlto jojo pasiekamas. Kitaip sākius: Koksai ir nebūtū žmogaus likimas, vis jis toksai sau ūra, kadangi žmogus jī nešti turi.

Ir neišpasakīsi, kiek tame ūra svarbumo! Kokia begalenībē Likimo ūvairumo! Koks mažutis rodosi prieš tai gīvuliū, āugmeniū likimas! O kuometu tšia ūra skausmū, skraudū, kantšiu, tai daugiausiai jie pareina nuo žmogaus. Labai tai svarbu žinoti. Žmogus, tarsi, trāukia visān gīvenimā, visān, kas jautšia, ū savo likimā. Žmogus, tartum ūra zemēs protas, zemēs atsākomībē, zemēs kaltininkas.

Visa kita zemēs gīvībē dalīvauja žmogaus likime. Bet žmogus ūra tasai, kurs visān jo sunkibe neša. Kaip žmogus pats, tai esti jo gīvasis vidus, daugiau kentšia negu kūnas, kad tasai sužeistas, taip ir žmonija daugiau kentšia negu

Augmenija ir givulija. Ira visai toksjau tsia padėjimas. Kūnas nesizino tokiu būdu kaip žmogus. Givulis turi samone, o tatsau jis nezino, neturi savo esibės, savo gyvenimo šaknies pajautimo. Givulis nėra asmuo. Todėl ir nemoka kalbėti. Todėl ir nėra jo likimas toks skaudus, nėra toks begalinis, neiškiles lig dangaus ir nutekes lig prągaro, kaip žmogaus.

Žmogus susirišime stovi su visu žemišku gyvenimu ir dalivauja jame kaip labiausiai sąmoninga regimoji jo dalis.

Didžiausias žmogaus Likimo skritulis yra pasaulis. Jame žmogus randasi visā Manvantarā.²⁾ Iš to skritulio žmogus išeiti negal. Visas pasaulis savo amžių išgvena su visu savo sąmoningu turiniu ir iškilā Likimo keliais į augštesnį gyvenimą.

Bet apie tai šišon negal būti daugiau sākoma. Per toli, gāl, jau ir taip nuėjome nuo parinktojo savo tākio. Bet reikalinga visa-tai ben paminėti, norint suprasti Likimo skritulius. Ivairūs jie gana. Ir mātoma, jog žmogus neturi tiktai kiekvienas savo ipatiškā likimā, kurį sau vienas kaip ipatiškas givis patirti turi, bet jis ir su kitais žmo-

²⁾ Antras skiemuo turi kirtį. Manvantaras tai ilgas evolūcijos amžius. Apie jį rašita rašte: Vīdūnas, Žmonijos kelias.

nėmis, su visa tauta, visa žmonija, ir visu pasauliu turi bendrą likimą.

Rodos visai neatskiriami šie Likimo skrituliai. Taip arti jie susisieka ir taip labai jie supinti. Tąsiau galime išmokti juos nors numaniti. Įpatšiai, kad ir dar vieno skritulio atsimerame. Ira tai to paties luomo likimas. Aiškiai tšia mātoma, jog kitām luomui prisidėdamas, stojies po kitu likimu ir išbėgi apleisto luomo likimui. Imkime tik ūkininkā. Tasai nukentšia krušai užėjus, audrai sulaužius jo sode vaisiū medžius, arba saulei per daug kaitinant arba žiemai spiginant. Pilietišui tas tiek nekenkia, įpatšiai, kad jis valdininkas irā. Jo alga vis līgi. Laukininkas gāl to išvengti, parduodamas lāukā ir trāukdamas miestān. Tuomet jis dalīvaus pilietišū likime.

Kiekvienas žino, kad nereiktū jām kentėti po savo likimu, jei jis kitām luomui prisiglaustū. Visai toksjau dalīkas pasirodo žiūrint ī tautā. Aiškiai mātoma, kad nepriklausant prispaustai tautai, nebūtū tokio likimo, ir būtū galima pasidzaugti kitu. Be neparėjo ne vienā kartā tūlām Lietuviui tas klāusimas ī omenī: Kodėl tik esu Likimo statītas ī Lietuviū tautā?

Kad tokiais mātīmais dār daugiau pasiaiškina Likimo skrituliai, tai rodos ir gana tvirtai sukīla

vienas labai svarbus klausimas. Žmogus, kurs gali išstrūkti, nors vienas ir antras, luomo likimui savo rūpesniu, savo veikimu, ar tasai ir negalėtų savo įjėgomis visiškai iš Likimo valdžios išklūti? Žinoma jau gana platšiai, kaip žmonės pasauline arba sumąžine yra Likimo sunkenybės. Siandien nebegali užėti toks bėdas kaip senais laikais. Žmogaus protas sutvėrė geležinkelius, garlaivius, kurie iš tolimų kraštų maisto ten nukelia, kur jo nėra. Ir bėdas prašalinams.

Taip žmogus gal ginties nuo blogo likimo savo įjėgomis, savo veikimu ir sau sutverti gerą palaimingą likimą. Bet vis dar pasilieka gana atsitikimų, kuomet Likimas kaip kokias nesuprantama Didybė stovi už žmogaus. Pasilieka dar tūli klausimai, kaip štai: kodėl ligiai toji šeiminioji, tame krašte, toji tautoji, ir tt., aš užgimiau? Kodėl mano dovanos, mano kūniški ir dvasiški gabumai ligiai tokie? Kodėl pavidalas mano ligiai toks, koks jis yra? Kodėl mano gyvenimo sąnėigos ligiai taip užtvirtintos mano užgimimu? Ir tt. O kiek neklausinėja tik taip šaltai! Kiek, tarsi sielos ašaromis dejuoja: Kodėl? Visai nusimine kiti su-naikina savo kūną, — ir tokiu būdu iš akių pripuldo visą regimą pasaulį, — manėdami išbėgs Likimui! Bet kas gal ant tų klausimų, ant tų skausmų atsiliepti?

Kaip reiktū
Likimā suprastī.

Ira atsiliepimū. Sāko vieni, jog viskas Dievo valdoma. Ir nieko nebūtū priēš tai saktī, jeigu tie zodzīai išreikštū tikrā supratimā. Vienok to retai terandama. Paprastai mānoma, Dievas paskiriās kiekvienām jo vietā; apdovanojās vienā visokiomis dovanomis: dailiu ūgiu, dora, išmintšīa, širdingumu, ir tt.; o kitā sutveriās kaip kokiā šikūnījusiā piktenībe; vienām suteikiās visokios palaimos, ant kito kraunās visokias sunkenībes; vienā jis palinksminās, kitān vēl visokiu būdu baudziās; vienā sodinās ant karāliaus sosto, kitān rakinās ī vergo retēzius. Ir tt. Dievas darās, kaip jām tinka, tai taip, tai antraip.

Toku būdu Dievas manītas, līg jis būtū koks labai ūpingas netikes žmogus, kurs pasislēpes kur-noris besitītšioja iš kitū. O žmogus turi kesti, arba gali pasilinksminti. Vis tik jo likimas būs, kaip jām Dievas jī priskīres īra.

Berods ir sākoma, kad nesutinkās Dievas su visu, kān žmogus māno, geidžia arba meilija ir dāro arba veikia. Ir jis grūmzdziās bausti. Vienok žmogui apgailējus savo nuodēmes ir Dievo labai meldus, tasai jām atleidziās jo kaltes.

Koks didis tšīa žmogaus nesupratimas, išrodo jau ir vienas paveikslas. Imkime tik žmogū, kurs

pasidāves visuomet karstsiāvimui, kerstui, godui, pavīdai, ir tt. Galiausiai jame visos tos piktenībēs taip susikaupusios ūra, jog, progai pasidārius, jis uzmuša žmogū ir jį apiplēšia. Tasai tuomet miršta staiga. Neturi laiko Dievo atsimelsti savo nuodēmes. Ir, kaip sākoma, miršta po kerštu ir pareina ū kantšias. Visai baugus jo likimas. I tājį ūtraukta būna ir jo ūeimīna. Jo žmona, jo vaikai gāl kentšia didžiausiā vargā. Jiems prisieina badāuti ir gāl duonos prašiti kitū žmoniū. Visiškai kitoks gāl pastoti uzmušējo likimas. Suimtas, jis berods tampa nusmerktas mīriopi. Bet jis kalējime graudenamas, mokinamas, jeib jis prisiverstū, apgailētū savo piktenības ir atsimelstū Dievo. Taip jām padārius, jis randa išgānīmā, kad ir žudomas ūra.

Ir išeina, jog žmogžudīs daug palaimingesnis negu uzmuštasis. O kiti tām līgūs Likimo išguldinējimai aiškiai parodo, jog jie pareina iš tamsumo. Negāli būti taip. Ir todēl nemāžas žmoniū skaitšius atmeta visān tikējimā ū Dievā ir ū Dievo valdīmā. Ir pradeda mokinti, jog visas gīvenimas guldosi ne ant Dvāsios, ne ant Išminties, bet ant „negīvosios, aklosios“ matērijos.

Sākoma, jį ūra pāmatas viso to, kas esti. Iš jos viskas pareina. Jį susitverianti visokiais pa-

vidalais. Ir tuose pavidaluose tinkamu būdu susitvarkiusi, pasirodo kaip gîvîbė, kaip jausmai, geismai, protas, išmintis, ir tt. Ir tat, kas kentšia ir kas kankina, kas palaimingas ir kas palaimina, visa esanti ta pati matêrija.

Taip, sākoma, stojasi žmonės visomis pavirsutiniomis ir vidaus îpatîbėmis. Taip žmonės îvairiauja, taip jie kentšia, taip jie pasidžiaugia. O vislab jiems pareina iš aplinkênîbių, iš matêrijos. Pagal tai vienas îra dailus, kits nedailus, baisus, vienas gabus, kits paiks, vienas doras, kits nedoras, vienas Lietuvis, kits Anglas, vienas varguzio vaikas, kits karâliaus sūnus, vienas juodos odos, kits baltos; ir tt. Pakeisi aplinkênîbė, ir visas žmogus būs kitoks. Apgobsi jî visokiais turtais, visokiais smagumînais, ir jis iš lengvo pastos garbingu, protingu, net karâlišku. Viskas taip lengva.

Vienok ir šišon dalîkas tas, kad žmogus gîvai jautšia Likimo, arba, sakîsime, gîvenimo sunkumâ, kad jis pats kentšia. Jisai, tarsi, stovi prieš viskân, o viskas prieš jî. Žmogus, jautrusis, sâmoningasis žmogus savo patîrimais aiškiai skiriasi nuo viso to, kas apie jî randasi. Ir jo skausmai îra îpatiškai jojo ir netiktai aplinkênîbių atsitikimai. Vienok to tûli nepastebi.

Dār kiti tiki, jog Likimas ģra visai ģpatinga galibē ģale Dievo arba ģale gamtos. Ir ģi neiģvenģiamai uģeina ant ģmogaus kaip naktis po dienos arba ir antraip. Ir tokie ģmonēs tai nuolatai sāko: Kān padarģsi, taip jau lemta.

Iģ visū tū mokslū pasirodo, jog mānoma, ģmogus esās jautģiās, jautrus daigtas, ant kuri o ģuģiasi visas pasāulis. Likimas arba ģģvenimas, ar kaip ģģ vadintum, stovi kaip kokia beģirdē ģalta baidģklē uģ ģmogaus, kuriuom ģģ ģāl ģaisti kaip kokiu nesistengiantģiu ģaislo daigteliu.

Nesiskiria tame savo pāģiūrū prasmģj tikintieģi nuo netikintģiģjū. Anie berods stāto pasāulģ ir Dievā ģale viens antro, pasāulis, kartā sutvertas, ģģvena sāu. Bet Likimas pareinās irģi dabar vis nuo Dievo. Šitie teģino vienat apie pasāulģ, kurs savģje turi savo ģģvenimo prieģastģ. O reikia sakģti, jog tai, gerai suprātus, ne taip klaidinga. Toliau sākoma, ģmogus ģra to pasāulģo, tos gamtos daleģ. O tos daleģs gana ģvairios. Bet kodģl taip, tai nesākoma. Pasilieka nesakģta, bģk iģ netģtģģiu viskas taip stojasi. Tatģsau taip tikima. Tik tos netģtģģios ģmogui labai skaudģjos. Berods kalbama apie visokias ģģegas, kurios pagal ģstāģģmus aklai, mechāniģkai, veikiantģios. Vienok tuomi

nepašalinamas žmogaus kentimas, neišguldomas jo kartais labai skaudus likimas.

Bet randasi mūsų laike, kad ir tik iš lengvo, aiškesnis viso pasaulio supratimas. Pradedama numaniti, jog pasaulis kiles iš dvasiško stovio, kursai savįje turi Amžinąją savo Priezastį, kuri niekuomet neatsitolina nuo pasaulio, bet kurioj visas pasaulis ir mes gyvename, esame ir krutame. Ta priezastis apsireiškia visomis saulėmis ir visais pasauliais, visais pavidalais ir žmogumi, visa gamta. Sako išmintingieji, jog žmogus nėra sau asmuo šale pasaulio, šale gamtos, bet jis yra jos dalelė, ir Amžinoji Priezastis apsireiškia juomi.

Ira žmogaus esybė kaip ir grūdo esybė. Abu priklauso prie visuotino gyvenimo, yra visuotinio gyvenimo dalelės. Bet iš grūdo stojasi augmuo, ne, kadangi tšia susitvenkia, susikrauna visokia matėrija, bet kadangi grūdo esybė, norėdama šitame pasaulyje pasistoti, privalo šito pasaulio matėrijos ir todėl ją pritrūkia ir ją savimi pildo. Taip ir žmogus augs ir gyvena. Ir galima, kaip svarbiausių mintšiu vienā, tāt ištarti: Žmogus, tai esti, jo esybė, ne jo pavidalas, yra viduris, iš kurio kyla priezastis jo kūniško ir vidaus tarpimo ir per šį vidurį apsireiškia pati Amžinoji Visatos Priezastis. O

kad jau taip, ar nebūtū tai ir teisingiau, kad jī suprastum esantšiu ir savo gīvenimo ir likimo viduriu. Tiesiog pasākius: Nēra Likimo, kurs uz arba šale žmogaus stovētū. Patšiam žmogūje randasi kaip jo gīvībės taip ir jo gīvenimo ir jo likimo priežastis.

Sitas sakiniš galētū labai platšiai ir mokšliškai išrodinėjams būti. Bet nevisai sutinka tai su dailiku, kuriām tarnauti turi šitas rāstas. Ir nēra tai reikalinga. Seniai jau mokšlininkai išrodinēja, jog visi mūsū patīrimai atsieina bei randasi mumīse, vidūje, jautšiantšioj sieløj. Ir mes tik viskān išdēstom laukan, jeib aiškiau viskān atskirtumim. Mūsū pasāulis īra mūsū vidūje. Mes esame pasāulio dalelē, o vėl visas pasāulis īra mumīse. Ir taip aiškiai gana pasirodo, kaip svarbu, kad šī pasāulī taip šviesiai kaip galima regētumim.

Tik nēra dār tankiai išrodinēta, kad žmogus ir īra savo likimo vidurīš. Berods tai ištarta išmintingūjū moksluose. Ir paimkime tik rāstus didžiūjū poetū, visur atrasime, jog jie numānē tān patī dalīkā. Garsusis Vokietšiu poetas Schiller taria: „Ira širdij likimo tavo žvaigzdes.“ Mēginime tai gerai išmanīti.

Žmogaus pavidalas, jo amžiaus bėgis ir likimas.

Paprastai, pamate žmogaus pavidalą, mąnome žmogų matą ir jį pažįstą. Bet paskui nekartą atsitinka, jog tūlasis sako: Nebūtčiau tikėjęs, jog tokiu to žmogaus esama. Tuomi pasirodo, kad pavidalas neapreiškia visan žmogų. Tasai tik palengva, su laiku išdėstinėja savo įpatybės, kaip iš kokio riko. O tos įpatybės nepadedamos, kaip kokie daigtai. Jos pasirodo žmogaus veikimais, žmogaus gyvenimu, visu jo amžiu. Todėl ir galima sakėti, kad žmogaus amžius yra išdėstytasis žmogus. Patsai žmogus, begįvendamas išvysta save ir stebisi, kas iš jo pastojus.

Pazine žmogaus pavidalą ir visan žmogaus gyvenimą, tuomet tegalime sakėti, kad pažįstame visan žmogų. Ir apie save turime patis sakėti, kaip tat jau senovėje sakėta: Kas esu, žinau, bet kas būsiu, negaliu užtvirtinti.

Žmogui givām esant, jo esibė liejasi kaip kokia srovė iš bedugnines versmės. Visas žmogaus amžius, tai žmogus. Jo pavidalas yra tiktai jo esibės vartai, jo esibės apsireiškimo viduris. Žmogus nėra tiktai kokia erdvė regima bet ir laiku patiriama patibė. Ji nesistoja tiktai erdvėje, bet ir amžiūje.

Tokiai žmogaus esībei negalima priskaititi tik-
tai, k n ji veikia, kaip ji apsireiškia, kas iŗ jos
k la, bet ir visk n, k n ji patiria, kas jai apsi-
reiškia.  inomai  ra dalikas, kad kiekvienas tik
t n tepatiria, kas ats ko jo  patib ms.  mogus
be jautrios m zikaliŗkos ausies neiŗgirsta smul-
kiuosius bals  skirtumus.  mogus be jautrios
sielos, neb t  uŗg utas, kad Likimas j m pa-
pl st  garbe. Jis, garb s nepaŗidamas, tokio li-
kimo visai negal t  numaniti. Ir vėl, žmogus,
kurs visai doriŗkame  ug tume g vena, neg l, nu-
stojęs koki turt , taip skaudziai nusiminti, kaip
tasai žmogus, kurs visa širdimi vien prie turto
prisiriŗes.

Visa tat galima trumpai iŗtarti s kiniu:  mo-
gus apsireiškia savo pavidalu, savo veikimu ir
galiausiai savo likimu. K ip iŗ jo esibės jo
pavidalas pareina, kaip iŗ jos apsireiŗ-
kia jo veikimas, taip stojasi iŗ jo esibės
ir jo likimas. Patsai žmogus  ra randa-
mas jo pavidale, jo veikime ir jo likime.
Visa, kas žmogaus omen je pastoja žinoma, visi
geismai, visos mintis, visi d augismai ir skausmai,
visi  ra jo turtas ir visi su juomi  ra susiriŗe.
Plat iau imant, galima sakiti, visa tat jis patsai
 ra, visa tat pareina iŗ jo paties.

O jeigu tikrai taip ūra, tai žmogus negal kãltinti nei vieno kito, negali nei vienãm pikti. Nebaudžia Dievas žmogaus. Nekerštauja Dievas. Tai jis ir negalëtũ, kadangi jis Meilë ūra. Negal bũti kaltinami kitũ žmoniũ netikumai, nei žiaurioji gamta, kad žmogui nesiseka, kad jo padëjimai blogũs, kad gĩvenimas sunkus, liũdnas, kad jo sveikata silpna, kad jis nevieno nemĩlimas, kad jis kitũ neapkentšiamas, persekiojamas, kad jis žemos doros, menko proto, neapveidus, nedailio ūgio. Visa jis pats ir vienat jis pats ūra nupelnes.

Sitã suprasdami tegãlime geriau išmanĩti, kad ūra visur teisingumas ir tiesa, kad valdo istãtĩmas, kurs neklĩsta, kad kiekvienãm tenka, kãn jis użpelnės, kad kiekvienas dagoja, kãn jis ūra sëjës.

Taip, atkartojant tãn svarbũji dalĩkã, gãlime sãkĩti, jog žmogus savĩje turi versmë savo gĩvenimo ir savo likimo. O kaip evolũcija jĩ veda iškilti iš žemiško gĩvenimo, taip jis evolũcijõs ir vedamas išãugti iš savo likimo ir galiausiai ant jo vĩriauti ir jĩ visiškai valdĩti.

Ūra tai mokslas išmintingũjũ. Bet pritĩrimas tai ir išrodo. Lengviai galima tai išvĩsti.

Žmogaus
veikimas ir
likimas.

Ira visose kalbose priežodžiū, kurie sako, jog žmogus pats sãu užpelno ar palaimã ar nepalaimã. Matiti, jog paprastai žmonės netiktai tiki, bet tiesiog aiškiai žino, kad guli ir miegi, kaip sãu pasikloji.

Kurs dirba visu stropumu ir neaikvoja, kãn užpelno, tasai pralobsta. Tulas, kurs prasidėjo nieko neturėdamas, pastojo milijonėru. Berods nepasiseka visiems ligiu būdu. Tatšau regimai pasisekimas arti susiriša su darbštumu. Rodos nei vienas netikės pralobti, iš mažens nieko neturėdamas ir tinginaudamas.

Visai taip yra ir kituose dalikuose. Nepastoja nei vienas mokitu, kurs nesimokina. Niekas neta pa mikliu, kurs nesimiklina. Negãl nieks gražiū darbū atlikti, kurs jū nesiprãtina. Visur žmogus turi pats banditi ir prisiveikti, norėdamas kãn atsiekti. Tai rodos nei kalbos neverta ir nieko bendro neturi su Likimu.

Vienok eidami tolĩn, pamatĩsime kaip tšia viskas rišasi. Imkime tik ir garsã. Nebũsi pagiriamas, kad neatliksi garbės vertū darbū, kad nesisteigsi, nebandĩsi garbės igiti. O kad ir nebũtũ buvus galima darbū atlikti, nors bũtũ nuosirdziai tai norėta, garbė tãu teks. Tikras noras,

tai yra svarbiausias dalykas. Ir tik prie noro mezgasi likimas.

Noras betgi rišasi ir prie neapikantos. Ką neapkenti, tą stiprini ir didini. Toks jau dalykas ir su tuom, ko bijais. Ir veikdamas, bet-ką neapkesdamas, arba bet-ko prisibijodamas, tikrai tą padidinsi ir sau prisiauginsi. Eiki per lieptą pasibijodamas, ir vargiai pereisi nesušlāpes, iškrisi! Kad bijais ant stogo lipti, veikia nelipki; bet, apveikes savo bailumā, gali drāusiai lipti. Išeis visai gerai. Neapkeski žmogū, ir matysi, kaip jis, tarsi tūšia, tū i keliā stosis. Pradēki koki darbā neapkentimu, ir visuomet jis, tarsi, prie tavės prilipes būs.

Tai berods dalykai, kuriuos negali kiekvienam ant delnos padēti. Todėl gal ir nevienas pasakīs, jog tšia galimi ir negalimi daigtai ant vieno kurpalio užtempti. Vienok dienū patīrimai gana tankiai išrodo, jog visa tat yra vienos ir tos patšios kilmės. Tik reikia akis atverti, tuomet išvīsi tai.

Toliau galima matīti, kaip žmogaus veikimas nelīgumus tarp žmoniū išlīgina. Naudodamas savo protā, žmogus nors kiek protingesniu pastoja, kad užgimdamas ir nebūtū parsinešes daug proto. Menka sveikata gal taipojau patvirtēti,

kad žmogus jį vis po mažumą stiprina. Lįgiu būdu gāl ir silpnas kūnas nors šiek-tiek padrūtėti. Tik reikia nepailstant ir atsikartotinai visokiais lankstūmais, braukūmais ir tikru penėjimu jį šelpti ir aprūpinti.

Visi šie dalikai gana gerai kiekvienām žinomi. Visi žmoniū nelīgumai, ar tai būtų kūno pavėdalo, kūno padėjimo nelīgūb's, pat ir žmoniū gabumai arba dvāsiškū dovanū skirtumai, gāl būti ben-kiek išlīgunami žmogaus veikimu ir darbu.

Galiausiai žinoma, kad ir doros nelīgūbė gāl būti pašalinama. Žmogus žemos doros gāl nors truputi pakilti. Nieko tšia nepadāro mokslas, kurs ant atminties kāliamas, bet ans gīvenimas, kurs ūra išminties mokslo pildūmas. Žmogui prisiprātinant gīventi doriškai, jame išlengvo atsiranda doros jėgos ir aiškesnis doros nujautūmas. Irgi pati sāmōnė prasiskaidrina. Žmogūje, tarsi, sušvinta išmintis.

Tokiū būdu likimas visuose dalikuose gāl būti kreipiamas ir taisomas. O žinoma, ir lengvai suprantama, kad jis ir gāl būti pasunkinams, kad žmogus savo darbais jį gāl visai nepakeliamai skaudzju pasidarīti. Beveik visai paprastas ūra tai visū dienū dalikas. Ir todėl rašūtojai parodo visokiuose rašūtijos darbuose: romānuose, noveliose, 167.

ir drāmose, kaip žmogus savo pasielgimu brenda
tolin į skausmus ir kantšias, kaip sau likimą tie-
siog baugiu padaro.

Tan žmonės supranta. Ir visokie jausmai
juose sukyla. Net užgāunamos jų dirgšnės. Toks
įra gyvenimas, jie sako. Ir tūli randa tame pasi-
mėgimā, kad jie gyvenimā nors tokiu būdu regėti
bei paragauti gal. Retasis tepajautšia, jog tuomi
savo širdyje jau taiso žemįtraukiantšiam likimui
kelius.

ant.
Daug svarbiau ir naudingiau būtū, kad raši-
tojai parodītū, kaip galima žengti į palaimingā
pavasarinį likimą. Kiekvienas norētū palaimingai
gīventi. Tik suradimas tikro kelio retāmjam žino-
mas. Paprastai žmonės, norėdami palaimingais būti,
puola į nepalaimos bedugnį. Gerā likimā tega-
lima prieti naudojant augštesnes veikimo jiegas.
Vienok tos neužgauna dirgšnis, tos neapsvaigina,
nesusargina, jos gīdo ir iškelia iš visū tamsumū
į švelnājā šviesā, į rausvājā ateitį. O tuom tarpu
žmonės tesiranda tame stovįje, kur jie mieliau
mauroja prietemoj, apžlėjoj ir tirštume, kadangi
dār visai negal numanīti, kokia įra šviesos
ir augštībės palaima. Ir tiktai tasai, kurs gana
ten maurojes įra, kuriām teko gana vargti, pa-
kesti ir verkti, tasai pasiilgsta šviesos ir skaistumo.

Bet gana. Jau iš Sitū paminėjimų ūra matyti, jog žmogaus veikimas išimiai apkeitšia irgi likimā. Galima tiesiog sakīti, žmogaus likimas gema iš jo veikimo; žmogus pats ūra savo likimo sutvėrtojas ir valdītojis.

Vienok ūra ir gana daug dalīkū, kurie nepareina, kaip rodos, iš žmogaus veikimo. Nelīgias pagal kūnā ir sielā žmonės susivokia šitame pasaulyje, pareina kiekvienas ū īpatiškā vietā, pas īpatiškus žmones: savo tėvus, ū īpatiškā gimine, ū īpatiškā tautā. Ir tt.

Toliau, kiek turi žmogus to patirti ir pakeisti savo āmžiūje, kas užeina visai netikėtai! Kiek, rodos, visai neužpelnitū pasisekimū, palaimingū prītirimū jām puola ū dalīkus! Ir tūlām jau tik rodos, kad tšia ar viskas netītšios arba koks valdītojis, kursai suteikia žmonėms, kaip jām kartais tinka.

Išmintingieji sāko, jog visame Visatos gīvenime visa ūra gerai surengta. Ir mažiausias dalīkas neatsitinka prieš tām tvarkā. O kas užeina ant žmogaus, tas turi visuomet savo priežastī žmogaus veikime. Bet norint tām dalīkā suprasti, reikia žinoti, jog žmogus nėra kūniškasis žmogaus pavidalas, kurs laikā āuga, kruta ir nīksta. Žmogus ūra esībē, kuri āugšt visū kūniškū apreiškimū ir persikeitimū stovi. Sāko išmintingieji, jog žmogaus ām-

zius nuo uzgimimo lig mirties ĩra kaip viena diena nuo rĳtmetſio lig vĳkaro. Dienos bĳgĳje ſmogus vĳkar pradĳtĳjĳ darbĳ tolĳn vĳro. Kĳn jis vĳkar neatliko, tas jĳ ſiandien trukdo. Kokiui bĳdu jis vĳkar nusizengĳ, tuomi jis ſiandien kentſia. Kad jis vĳkar namus statĳdamas negerai parĳmĳ sparus, tai jie ſiandien jam griĳva ant galvos. O kad jĳm ir pasirodo, jog jie iſ netĳtſiĳ virto, tatſau jis to kaltas. Bet kad jis vĳkar savo namus gerai aprĳpino, tai jis ſiandien smagiai gĳvena. Kad jis vakar doriai pasielgĳ, jis ir ſiandien pasijaus pilnas doriſkĳ pĳprotſiĳ ir jiegiĳ. Ir tt.

□ O kaip ſmogus gĳvena nuo dienos ĳ dienĳ, taip, ſĳko iſmintingieji, jisai ir eina iſ vieno ĳmziĳus ĳ kitĳ. Vakare ĳmigdamas, ſmogus ſĳlinas nuo savo kĳno, kurs per nĳktĳ nenaudojams sa-vaip gĳvena. Bet iſauſus naujai dienai, ſmogus griſta ir priima kĳnĳ naujiems darbĳms. Mirdamas ſmogus taipojau apleidſia savo kĳnĳ, kurs pranĳksta ir virsta dulkĳmis. Uzgimdamas, ſmogus, arba geriau ſĳkant, jame apsireiſkiantſioji dieviſkoji galĳbĳ, sutveria pagal gĳvenimo ĳstatĳmus iſ ſemiſkos matĳrijos naujĳ kĳnĳ, kuriame jis apsigĳvena ir jĳ vertſia jĳm tarnĳuti.

□ Ir tuomet ant ſmogaus uſeina ir viſa, kas buvo sustojus, susikaupus praĳjusiamĳ ĳmziĳje.

Viskân jis turi išragauti, kân jis îra ragâvimui pri-
sitaisés. Kad jis îra plâtines, gamines palaimâ,
toji dabar jâm tenka. Kad jis îra buvés prieza-
stis nepalaimos, toji griûva ant jo. Kad jis îra
meilingas buvés, jis gâl pasidzgaugti meilingumu.
Kad jis neapkentê kitû, jis gauna patirti, kas tai
neapîkanta. Kad jis godziai plêšê iš kitû turtus,
dabar iš jo plêšiama. Kad jis valdonu bûdamas
spaudê žmones, jis dabar, gâl bûti, kaip vergas
neša priespaudos jungâ. Ir tt., panašiu bûdu.

Apsvarstant pasirodo toks mokslas visai tei-
singu. Kân žmogus kûnu îra padâres, tas tiktai
ir turi kûnui vertîbês. Kân nuveiki geismai ir
karščiâvimai, tai ir tik ant geismû tegâl atsiliepti.
Nebûtû teisinga, žmogaus geisingâjâ arba gî-
vuliškâ sielâ, tai esti vêlê, uz tai bausti, kân kû-
nas padârê, ir antraip. Ir nebûtû teisinga, kad
žmoniškoji siela viena turêtû tân iškesti, kân geis-
mingumas îra padirbes. Atlîginimas tegâl
tuomet bûti teisingas, kad jis suteikia-
mas po tais patšiais padêjimais ir išli-
gomis.

Žmogaus vei-
kimo paslaptis.

Visi iš tokiû mokslû kîlantieji
klâusimai suprantami îra, kad
ištiriame, kokiu bûdu žmo-
gaus veikimas nusiduoda. Ir tšia pirm viso rei-

kalinga išmanīti, jog platšiai zinomasis žmogus visomis savo jėgomis tikrai yra tikrojo žmogaus įrankiu, bet gyvas įrankis, kuris ir savaip dirbti ir veikti gali, o tokiu būdu ir veikia.

Tikrasis žmogus yra dvasia - siela su savo esybės reiškiniais, būtent noru arba valia ir išmintimi. Tikrasis žmogus pildo tariamąjį žmogū visai panašiu būdu, kaip šviesa pildo žemę, vandenį ir orą. Tariamasis žmogus yra taipojau trejopas, būtent kūniškas, geismingas ir mintinis. O patsai žmogus ligiu būdu apsireiškia zinomame žmogūje kaip saulė žemėje, vandenį ir ore.

Yra tai visai paprasta žinia, kad saulės spinduliai sužadina regimoj materijoje visokias jėgas. Atsiranda šiluma ir su ja, paveikslui, kad vanduo virsta garu, pasiplėtimo jėga, kuri gali plaišinti ir geležinius rŕkus. Oras, vanduo, žemė, tarsi gyvesni pastoja, kad jie sušila. Visi gyvŕbės gaivalai pabunda ir tarpsta stebėtinu savo būdu. O tie gaivalai pasirodo vėl tartum seniau saulės gaminti. Galima tiesiog sakīti, jog saulės spinduliai pastoja gyvais pavidalais, paveikslui gėlelėmis. Tatsau gėlelė yra stebėtinu būdu gyvenas pavidalas, sutvertas iš ŕvairŕ materijos rŕšiŕ. Gyvena ji sau, o saulės spindulelis yra kaip jos

dievas, kurs jos gîvenimâ sukêlê iš nebûtû sapnû ir jî išlaiko savo akîvaizda.

Toks jau padêjimas randasi tarp tikrojo ir tãriamojo, paprastai žinomojo žmogaus. Kuomet ansai ártinas kûniško gîvenimo šãliai, tuomet ir prasideda tãriamojo žmogaus gaivalas pabusti. Tasai prisiãrtinimas nêra joks stebûklas. Neardo jisai išãugusio žemiško gîvenimo sãnlîgas. Ira jos pilnai tvarkios ir visiems ir stebûklingiausiems dalîkãms gražiai pritaikintos. Kûniškãm pavidalui imams diegas iš anoj tvarkoj gîvenantšiû gîvû têvû.

Toliau reikia atminti, jog tas tokiu bûdu susitvêres ir išãuges „žmogus“ nêra kaip koks padirbtas daigtas, kurs, kartã atliktas, toksai ir pasilieka. Kûniškasis, geismingasis ir mintšiû žmogus, trumpu žodžiu, paprastai žinomas žmogus, îra kaip kokia srovê. Nuolatai per jo pavidalã liejasi lîg upês vaga nauja „matêrija“, nauji geismai, naujos mintîs. Tiktai pavidalas pasilieka tas pats kaip upês krantai.

Tikrasis žmogus, tãn pavidalã išskêtes, stovi toj srovêj. O ta teka. Ir jos tekêjimas apsireiškia žmogaus gîvenime, jo bûde, jo doroj, jo prote, jo veikime. Viskas guldoma ant žmogaus paties, tatšau paprasto žmogaus beveik visi darbai îra

visiškai jo prigimties gyvenimas, ir nieks daugiau. Tikrasis žmogus tik tiek yra prie viso to prisidėjęs, kad jis su anuo gyvenimu yra sutikęs. Kiekvienas tūn savėje gal numanėti. Jo prigimtis veikia visomis savo jėgomis, o jis sutikdamas tuomi tarsi sako: Mans dėlei! kad ir kartais norėtų priešintis. Tūn žinodami, „žmoniū“ veikimus daug teisingiau suprasime ir priimsime ramiau. Bet žiūrėkime tai geriau iširti.

Veikimo jėgos.

Paprastai žinomas žmogus pasirodo tikrai esantį. Jis turi kūnā, kurs matėrijališkas yra. Bet kas ta materija iš tikro būtū, tai labai sunku išguldėti. Galima sakėti, ji yra tat, kas esti. Bet suvoki tai, kas esti! Kas paprastai rodos esantį, tik yra pasirodėmas, yra įpatingas slaptingos esėbės atsiliepimas. Ta esėbė, iš kurios suvertas arba susitvėres yra regimasis pasaulis, turi, note išmintingūjū, tris pamatinės įpatėbes, kurios Sanskrito žodžiais vadinamos Satva, Radžas ir Tamas, arba lietuviškai sākant: Sviesa-esėbė-sāmonė-teisėbė, Troškimas-karštšiāvimas-geismingumas-svetnaudėbė ir Sunkumas-vangumas-tamsumas-paikumas; arba paprastai siaurais mokslo žodžiais: Sāmonė, Jiega ir Matėrija.

Sitos îpatîbês nuolatai veikia, perdêm apsi-reiškia. Visas mûsû pasâulio padêjimas ir kru-têjimas nusiduoda šitomis îpatîbėmis. Nêra vie-telês, kur jû nebûtû. Bet joms susispietus î pa-vidalus, jû veikimas tiktai pastoja atvirai rëgimas. Vienok jis ne visur ligus. Mînerâlû pavidaluose beveik vien tik Tamas apsireiškia. Augmenîse jau ir Radžas gâl bûti pastebimas. Aiškiau jis numa-nîti gîvuliuose ir visû daugiausiai žmonêse. Iš žmoniû pavidalo spindi ir šiek-tiek jau Satva. Vis dâr pasilieka atgal klâusimas, kas tas îpatîbes sutelkia î pavidalus. Bet negalima tuomtarpu at-siliepti ant to.

Kad iš žmogaus vîriausiai apsireiškia Tamas, tuomet žmogus stovi ant žemiausio žmoniškumo laipsnio. Tariamasis kultūros žmogus stovi laipsnî âugstšiau. Tšia stojas Radžas î akis. Paprastai sprendžiama, jog Tamo žmogus netoks nežo-niškias kaip Radžo vâromasis. Didžiausius ne-žmoniškumus pastebime prie kultūros žmogaus. Suprantamas daigtas. Tamsumas, vangumas, ir kas tãm ligu, nepasidâro kitâm žmogui labai skau-dûs. Už tai šauniai daugiau troškimai, karštšî-avimai, svetnaudîbê, ir tt. Tamo žmogus îra „ne-kaltas“ iš tamsumo ir vangumo, Radžo žmogus „nusikalsta“ iš karštšîâvimo ir geismingumo. Vis

tik šisai stovi augščiau. Jame daugiau yra givibės, krutėjimo, veiklumo. O tik tam atsiekus reikalingą augstumą, Satva tegali sušvisti žmogūje. Tuomet žmogus, kiek mes tuotarpu suprasti galime, yra atsiekęs augščiausią laipsnį.

Gamtos susitvėrime pirmiau pasirodo Tamas, toliau Radžas, ir paskiau Satva. Kuomet Radžas išauga, Tamas jam tarnauja; o Satvai išnokus, Radžas ir Tamas nusileidžia ir jos klauso. Kuomet vien Tamas apsireiškia, gamta yra be pavidalū, be įvairiaus judėjimo, be givibės. Radzui parėjus į priešakį, gamta lig apšvertšia. Iš ramaus miego pabunda. Galima ir sakiti, ji užgema. Radžas pradeda valditi Tamą. Bet visa givibė tuomet randasi vien tik krutėjime. Paskiau užteka Satva. Ir tuomet givibė yra žinojimas. Gamta atsispindi savėje. Jos givibė gilinasi į bedugnius. Iškilą esibė augst krutėjimo.

Vis tik ir tuomet kiekviena įpatibė apsireiškia sulig savo istatimais. Nei jokia įpatibė nedingsta iš gamtos. O tik stojasi nauja tvarka. Pasirodo tos įpatybės eilėje. Apatšioj stovi Tamas, augščiau Radžas ir viršiausiai Satva.

Visa tai galima ant žmogaus pastebėti. Ir kokiu būdu neapsireikštū žmogus, vis anos gamtos įpatybės bus regimos. Kad žmogus yra tamsus,

neišmānēlis, vangus, tingus, pasileides, paikas ir kvailas, nuolatai abejojās, tuomet jame turi viršū Tamas. Radžas valdo, kad zmogus kupinas visokiū geismū, kad jis nuolatai karstšiauja, kad jī visokie troškimai vāro, kad jisai svetnaudībēs pavergtas, kad jis īra priēšgīnīs, sauvālninkas, kiet-sprandis ir kad jis perdēm nerimastauja. Bet kad īš jo līg pro visus vartus skaidri īšminties šviesa spindi, tuomet zīdi Satva.

Sitos gamtos īpatībēs kiekviename zmogaus pasielgime arba veikime pasirodo. Todēl reikētū ī zmoniū darbus visuomet ziūrēti kaip ī gamtos apsireiškimus. Ne kitaip. Ir daug geriau visa suprastumim. Nekiltū mumīse taip veikiai neapīkanta. Tik visai kvaili supīksta, kad vējas ī veidā kerta, kad sukrauta mālkos kupeta ant jū uzgrīva, kad sriauni srovē paneša laivelī. Protin-gasis viskān ramiai pakentšia. Žino, jog tšia gamtos jiegos veikia pagal īstātumus. O taip ir zmoniū gamtos, bītent prigimties jiegos savo būdu veikia. Nēra tšia uz kān pīkti. Tik viskas reikalauja vien supratimo. O kad viskān suprātes esi, tuomet stovi āugšt gamtos jiegū, ir jū apsireiškimai tāu nekenkia. Taip reiktū visados ī zmoniū veikimus ziūrēti. Ir jie, īstikrūjū, tēra gamtos jiegū apsireiškimai.

Kokia gamtos įpatybė viršū turi, taip „žmogus“ pasielgia. Ir ant prastšiausio daliko tai matyti. Sākoma, augsā kiekvienas žmogus brangina. Bet visai nelėgiu būdu. Paikutis, arba ir laukinis žmogus, rādes aukso piningā, pasidžiaugia jo žibėjimu. O kad jām tai nusibosta, ir jis to atgrises ĩra, meta jis augsā šalin kaip ir kitā niekniekī. O tai todėl, kad jis nepajautšia, jog auksas galētū jām naudos atgabenti. Tokiame žmogūje Tamas viršauja.

Kits pažįsta aukso vertibę. Ir jis jį naudoja. Bet vis tokiu būdu, kad kuo pilniau pasotintū savo geidulius ir troškimus. Berods ne kiekvienām žinoma, kas tai geiduliai. Tūli tiki, jog tuomet, kad jie nori ĩ dangū nukakti, jie negeidauja, juos nevaro geiduliai. Tātšau visados tšia geidimai apsireiškia, kuomet žmogus nori sāu bet kån ĩgiti.

Kartā koks nors žmogus kalbėjo žmonėms apie tai, kad reikia atsisakīti nuo viso, kas žemiška, norint ĩgiti dangaus karalijā. Ir tūli mānė, kad reikia visas savo brangenības sunaikinti. Todėl jie jās ĩ krūvā sunešė ir sudegino. Bet jie tuomi nebuvo atsieke dangaus karalijos. Labai veikiai ir pasigedo savo brangenibiū. Ir visas karštis, kuriuom jū geidavo, virto neapīkanta ĩ

anā kalbētojā. Tasai pagaliaus tāpo sudogintas. Tie zmonēs stovējo ant to laipsnio, ant kurio jie auksā ir brangenības pagal tai brangino, kiek jiems iš to smagumū buvo žādama. Ir kito negalējo suprasti. Net ir dangaus karalijā laikē smaguriāvimo vieta. Tuose zmonēse visai pilnai gīveno Radžas.

Kur Satva viršū turi, tšia zmogus daug geriau naudoja auksā. Neišleidžia jo niekāms. Bet ir juo nesinaudoja dēl savo smagumo, ir tik vien būtiniems savo ir kitū reikalāms gīvenimo tikslui artīn prieti.

Tān, kas šišon sakīta, berods kiekvienas savo būdu supras. Vis derēs ir supratimas iš to, kokios gamtos jėgos zmogūje viršū turi. Sākoma, zmogus, atsiekės tikrā zmoniškumā, ĩra visiškai laisvas, liuosas. Bet kas ta zmogaus laisvībē?

Tasai, kuriame Tamas viršū turi, tiki, jog jis būs liuosas arba dīkas, kuomet jis galēs darīti, kas jām ĩpuola ĩ omenī, kas jām pamēgsta, kad nebūs jokios tvarkos, jokio privertimo. Nežino jisai, jog tuomet viskas turētū nīkti ir sugriūti. Kas zmoniška, tat ĩra tvarkos apsireiškimas, kaip ir zmogaus pavidalas nēra tiktai matērijos krūva, bet labai gerai tvarkīta matērija.

Kiti zmonēs, karštuoliai, tiki, jog kiti zmonēs jū neleidžia liuosais, dīkais gīventi. Jiems rodos,

kad jū vergovê, tai kitû žmoniû kaltîbê; ir varzantieji îstâtimai tû žmoniû tîšia sumanîti, kitiems žmonêms pavergti, išnaudoti. Nepareina jiems î omenî, kad visi sumânimai tik tokie tegâli bûti, kaip koks žmogus îra, kurs juos sumâno. Ir îstâtîmus pašâlinus, tiktai ta žmoniû îpatîbê, iš kurios anie îstâtimai kilo, daugiau dâr viršû gautû. Kad žmonês îstâtîmus išleidžia kitiems pavergti, tuomet jie tikri svetnaudžiai ir be îstâtîmû dâr kuo daugiau bandis pavergti. O tie, kurie ant kitû skundžiasi, îra tokiejau. Nemâto jie vergovês priežasties. Ir visa pasitaisius pagal jû norâ, priespauda pastotû nepakeliama. Tokiose žmonêse viršû turi Radžas.

Išmintingasis žino, jog visi žmonês galêtû be îstâtîmû gîventi ir visiškai dîkais bûti, jeigu jie tiek îškiltû, kad jie visiškai susivaldîti galêtû ir kad bûtû ir visa svetnaudîbê pergalêta. Labai jie pasiilgsta tokiû laikû. Jie žino, jog tai žmonijos uždavinis, tokî âmžiu prieti. Bet jie taipojau žino, kad žmonês tik iš lengvo laisvîbês, dîkîbês laikâms tesiartina, kad jie kaip labai geras vaisius tik palengva tenoksta. Išmintingieji, tai tie, kuriuose Satva švietšia.

Žmogus pats
tikrai imant
neveikia.

Kas žiūson prie didžiausių žiūmis dienomis branginamų dalių parodita, tat galima visur išvisti. Kiekviena žmogaus mąstymė, geisme, darbe apsireiškia Tamas, Radžas ir Satva. Vienok reikia suprasti, jog ne kiekviena įpatybė visai viena apsireiškia. Jos tris beveik visur maišytos. Ir vienur viena, kitur kita daugiau pasirodo.

Galima sakiti, pavidalai, susitvėrė iš Tamo, iš regimi kūnai, pavidalai iš Radžo iš geiduliai, troškimai, pavidalai iš Satvos iš mintis. Vienok kiekviena visų tų skirčių pavidale ir iš kitų gamtos jėgų. Taip jog tūlose mintyse iš daug Radžo. Iš tai tamsos mintis. Kuo daugiau jos iš Satvos, tuo šviesesnės jos iš.

Bet žmogus pats, jo esybė stovi augst visų gamtos įpatibių ir visų veikimų. Vienok kol nesijauts jisai už jų bestovintysiu, tol jis tikia, save patį veikiant, save patį einant, patį geidziant, patį mintis sutveriant. Iš tikrųjų jis tikiai iš iš prižiūrėtojas, o gamta veikia. Bet žiūrėdamas jisai save visiškai užmiršta ir su gamtos veikimu taip labai sutinka, jog tiki save patį veikiant. O kad kán kas tiki, tad taip jám ir iš.

Sitas dalikas seniai žinomas. Jisai tikîbû ir kitokiuose senuose moksluose mokinamas. Sâkoma, „žmogus“ îra „svetur“ paklîdes, jis îra savo „têviške“ uţmirşes, îra apmires, atsitolines nuo têvû namû, îra gîvas palaidotas, tupi kalêjime, ir tt. Visi Sventi Râštai kalba apie tai. Senose pâsakose tat ispâsakojama. Tik reikia visa tai suprasti.

Ans žmogaus sutikimas su gamtos veikimu nusiduoda îpatingu bûdu. Kaip žinoma, gamta îra nuolatini srovê. Ir žmogaus prigimtis perdêm persikeitşia. Kad űitame tekêjime atsiranda koksnoris tuştumas, kokia spraga, ar regimo kûno gîvenime ar geismû gîvenime, tuomet űis tuştumas, arba ta stoka atsigarsi visuose gîvenimo skîriuose, ir tuoj susitveria žmogaus omenîj apie tai űiek-tiek aişkus pavidalas, bûtent kokia mintis. Toji toliau tartum nusileidzia î geismû valstîbe, pastoja geisinga, ir isikûnija galiausiai žmogaus darbe arba pasielgime.

Žemo laipsnio žmogus vien tepaţista kûno gîvenimâ. Geismû ir mintşiû valstîbi jâm tiktai kaip zaibo apşviestos űâlîs pareina î omenî. Todêl jâm ir rodos, jog jiedvi tiktai îra laikinis pasirodîmas. Neţino jisai nuolatinio jû gîvenimo. Jo veikimas pareina todêl ir visiškai iş kûno rei-

kalāvīmū. Kitoks tame îra âugštesnio laipsnio žmogus. Tasai žino nuolatai apie geismū ir mintsiū gîvenimâ. Jo veikimas pareina todêl ir iš geismū ir mintsiū reikalāvīmū.

Bet viskas turi kilti pirmiau î žmogaus omenî ir tšia, kad ir tik sušmêkšti arba sužîbtelêti. Šis žîbtelêjimas îra žmogaus sutikimas su gamtos jiegū judêjimu. O tuomet stojasi šis ar ans veikimas. Ir sâkoma, žmogus veikia. Jâm sutinkant su Tamo judêjimu, îšeina Tamo apsireiškimas, tamiškas veikimas; jâm sutinkant su Radžo gîvumu, pasirodo Radžo darbas; o jâm sutinkant su Satvos šviesa, toji sušvinta žmogaus veikaluose. Bet žmogus negâl tuomi sutikti, kâm jo sâmonê dâr nêra gana jautri. Išlengvo jis tegâl išmokti, Tamui gana gîvenus, numanîti ir Radžâ ir pagaliaus Satvâ, ir tuomet priimti juos î savo omenî. Tuomet apsireiškîas veikimas îra visiškai pilnas, didis. Bet žmogus pats vis tik nêra veikęs. Veikimas îra jo prigimties dalîkas.

Sâko išmintingieji, kad žmogus îra îsodintas î anū gamtos îpatîbiū spietsiū, î „rojū“, jeib jis, prasidêdamas su menku, išmoktū gamtos jiegas, visâ gamtos gîvenimâ pirmiau pažîti ir toliau suvaldîti. Tâm îra gîvenimas, o ant to ir vertšia Likimas, kurio gîvenimas tarsi apgobtas îra.

Žmogaus esibė
jo prigimties
veikime.

Per žmogaus omenį traukia jo prigimties srovė. Kas visiškai matėrijiška, nepareina į omenį. Matėrija tezinoma kaip tat, kas esti, nedaugiau, Aiškiau apsiereiškia jausmai, geismai, troškimai, o aiškiausiai mintis. Ir tšia berods dār pastebimas neligus aiškumas. Kas giliau žmogaus vidūje nusiduoda, tas pastoja šviesiau. Žmogaus esibė ūra kaip kokia liepsna. Kad ji savūje parimsta, tad ji daugiau švietšia ir visas prigimties gūvenimas daug aiškėsnis ir skaidresnis ūra. Kad ji prieš jį nusilenkia, ji jo bangose tarsi paskesta.

Iš tikro prigimties srovė neteka ramiai, kad ir tvarkiai. Veikia gūlime sakūti, žmogaus prigimtūj sukasi jėgos kaip koks verpetas. Nuolatai kūnas, laikā vartojes naujai priimtā matėrijā, vėl vertšia jā lauku. Taipojau žmogus nuolatai išleidžia visokius geismus ir mintis. Be perstojimo jos eina nuo jo tolūn. Žmogus ūra kaip koks vidurūis, iš kurio kaip šviesa nuo žiburio, į visas šalis liejasi gamtos jėgos srovės.

Kad kūnas ūra nuolatinis sūkurūis, kad žmogaus pavidale išvien išplaukia švieži matėrija ir išplaukia senoji, tai mes tik suprantame zinodami mokslininkū išguldinėjimus ir apmastūdami kūno

išlaikîmā. Bet savo patšîû patfirimais ir pastebê-
jimais gālime visuomet persiliudîti, kaip mûsû
jausmai, geismai ir meilijimai perdêm keitšiasi,
atsinaujina ir atstoja. Tas pats dalîkas tiesiog
zinomas pasidāro mintšîû gîvenime.

Taipo ans ivairusis tekêjimas gana gerai pa-
žîstams. Ir tik reikia jojo atsiminti. Bet gana
tšia îra dār dalîkû, kurie labai svarbûs, ir kurie
platšiai nezinomi. O juos reikia žinoti, norint
geriau suprasti žmogaus veikimā.

Tos srovês eina per žmogû, plaukia iš jo.
Nêra visame pasaulîje vietelês, kuri bûtû visiškai
tuštšia. Visur îra gamta, visur ji îra kvêpuojama.
O tatšau žmonês to neatsimena. Visur jie apsupti
ir pildomi visokiû geismû ir mintšîû. Tame nieko
naujo nêra. Bet šis gamtos plaukimas pastoja
îpatingu pagal tai, kaip žmogus su juo sutinka.
Kad ta srovê apie ir per žmogû plaukia, žmo-
gui nieko apie jā nezinant, jos gîvumas nêra di-
dis, išrodo silpnu, aklu, menkai sâmoningu. Bet
îėjusi î žmogaus omeni, î jo sâmone, ana srovê
visai kitokia išrodo. Regimoji matêrija, kuri stāto
žmogaus kûnā, o jo omeni tik labai silpnai tepa-
sieka, visiškai persivertšia, pastoja žmonišku kûnu.
Ir ji visiškai kitokia, kaip matêrija gîvuliuose ir
āugmenîse. Šis skirtumas berods ne toks ātvi-

ras, kad jī galētum aiškiai iždēstīti, vis tik kiekvienas protingas žmogus jī numāno.

Dār didesnis persikeitimas regimas prie geismū, tai esti kāmiskosios matērijos. Tuoju jī susitveria žmogūje pavidalais, būtent ipātiškais, zinomais geismais ir mintimis. Tatšau ne žmogus jas sutveria. Geismai, mintis ir kas tamliġ, gīvena gamtoje kaip kokie visokiū veikimū ir atsitikimū diegai. Ir jiems ī žmogū, tai esti ī jo numānīmā, ī jo patīrimā, ī jo sāmone, iėjus, jie iš žmogaus atsigāuna, pasiima gīvībēs.

Daugiausiai žmogus apie tai nieko nezino. Ira tai toks visai paprastas dalīkas. Žmogus net mielai penia visokius geismus, visokias mintis, ir nepasirinkdamas kām ir kiek, jis jiems suteikia savo gīvībēs. Sukīla koks geidulīs, atplaukia kokia mintis, ir žmogus jai pasiduoda. Jām rodos, jis esās jā patīres; nezino, kad jis jā ira savimi maitines. Liġ be sāuvalēs jis jas pakentšia, jis sujomis susigīvena.

Bet ira ir žmoniū, kurie nepriima bet-kokiū mintšiū, kokiū-nors geiduliū. Jie tarītum laikosi āugšt anū srovū. Nēra daug tokiū žmoniū. Tatšau rodos, jog visi žmonēs turētū išāugti iš mintšiū ir geismū vergovēs.

Tuom tarpu didžioji žmonijos dalis vargsta

minētu būdu. Geismai, troškimai, karstšāvimai, siurbte siurbia jiegū iš žmogaus. Kuomet žmogus išleidyja ī juos, kuomet jis sutinka su jū gyvenimu, tuomet jis ldeda ī juos savo esībēs žīmi, savo esībēs kvāpā. O ne tik taip. Kiekvienas žmogaus kūno judėjimas īra sāu īpatingas, ir apreiškia žmogaus īpatībe. Kān žmogus nutveria, tšia ir pasilieka jo esībēs žīmis. Kiekvieno žmogaus pēdsakas šuo ir tūli žmonēs atskiria nuo kitū.

Bet pasilikime prie žmogaus geismū ir mintšū. Kiekvienas geidulīs, kiekviena mintis, betkokio žmogaus geista arba manīta, pasirodo jojo geismu arba jojo mintimi. Tai ne visiems žinoma. Bet ir nēra lengva tai patirti. Paprastū žmoniū esībē nēra tokia galinga, kad ji paliktū aiškū ir lengvai pajautšiamā žīmi ant tū mintšū, su kuriomis jie susigīveno. Bet kad kokia mintis atplaukia nuo žmogaus, kurs turi galingā dvāsīā, tuomet ji aiškiai parodo, iš kur ji pareina. Taip paveikslui, Anglū poeto Shakespearo³⁾ mintīs labai aiškū jo dvāsios antspaudā neša. Atrasi bet-kur jo sākiniū vienā, tuojau žinosi, tasai tegāl būti Shakespearo. Žinoma, reikia jojo dvāsīā pažinti. Ta-pat galima pastebēti prie žinomū Vokietšū poetū Goethe, Schiller, prie philosopho Kant, ir tt.

³⁾ lStarti reik: Sēkspīr.

Sumanus žmogus supranta ir iš mažo sakinio, ar to sakinio šaltinis yra dvąsioje galingas žmogus arba tik silpnutis, ar jis prakilnus ar prąstas, ląbas arba blogas, malonus arba netikes.

Bet tokiąm tįrinėjimui nereikia vien ištartų mintsių, užrašitų sakinių. Gana jautrus žmogus ir jau iš mintsių, atplaukiantsių tiesiog į jo sąmone, išmąno, ko viena arba antra mintis pasiūsta. Jis apie save numąno visus žmones, kurie jo atsimena, kurių mintis jįm prisiuntšiamos.

Taip iš žmogaus teka perdēm visokie geismai, jausmai, troškimai, pasibijojimai, lūkestis, visokios mintis, ir tt. Ir visos yra nešinos jo esibės kvapu. Gamtos jėgos veikia be perstojimo, bet žmogus jas tvirtina ir stiprina savo esibe. Ir tokiu būdu jis gamtai save nuteikia, arba antraip ėmus, jis apsisiautšia gamta, kuri yra kupina jo esibės dvasia.

Suprantamas dalikas, jog tos taip gaivintos gamtos jėgos prieina prie kitų žmonių. Ir juose jos iš naujo atsigauna ir veikia. Bet kad žmogus, kurs sutiko su jomis, yra silpnos dvąsios, tuomet anos jėgos jį pagąuna ir jį išnaudoja. Žmogus yra jų vąromas. Ir iš jo apsireiškia visokie veikimai, kurie jįm priskaitomi. Tąsau jie neneša regimai jo dvąsios žimį, kadangi jo

dvasia per silpna. Uz tai veikimai liudija, kad šis žmogus stovi po anų įiegų įtekmės ir po tojo, kurs paskiaus anas įiegas ūra gaivines. Tokiu būdu vienas žmogus tampa kito arba keliu kitu žmonių ūrankiu. Ir kad jis padaro blogą darbą, anas ūra to kaltas. Juodu rištu tuo patšiu nusi-dėjimu. Vienas ūra to darbo dvasia, antrasis jo kūnas. Ir iš to matiti, kiek kaltas ūra kiekvienas kitu nuodėmū.

Bet antraip ėmus, kad žmogus nuolatai gai-vina prakilnus norus, prakilnas mintis, tuomet jis ant kitu padaro atsakantšią įtekmę. Galingos ir prakilnos dvāsios žmogus taritum visā savo ap-linkenibe iškelia ū prakilnumā. Visa jo giminė dvāsiskai ir doriškai āuga, taipojau visas jo luo-mas, visa jo tauta. Ir žmonės, kurie šitā pā-slapti pažįsta, o mīli savo tautā, tie tokiu būdu dirba, kiek ūmanidami, jeib jū tauta pakiltū, jeib kiti, tos patšios tautos žmonės daugiau gaivintū prakilnumā, prakilnias mintis, ir tt. ir tuomi joms tarnautū, o ne žemumui, blogoms, biaurioms mintims. Tokiu būdu tūli pasiduodami tām, kas gražu, skaistu, teisu ir doru, ir nesizinosauri tarnauja gražiausiu ir šventšiausiu būdu kitiems, ir juos veda pažangos ir palimos taku. Ga- liausiai jie tuomi ir tarnauja visai žmonijai. Su

dvāsišku kiekvieno sustiprējimu ir visa zmonija, kad ir dār tiek menk, pakīla.

Iš viso to ir īra matīti, kaip labai mēs zmo-
nēs su viens kitu surišti. Ne tiktai kvēpuojami
tān pātī orā, kurī tūkstantis kvēpāve īra, bet ir
kvēpuojame tuos patšius jausmus, geismus, tas
patšias mintis, sumānīmus, zinojimus, ir tt. Ir
mūsū uzdavinīs īra tas: nekvēpuoti tīrštājī, gīvu-
liškā kvāpā, bet prakilnūjī — zmoniškājī.

Gamtos veikimo
īpatingumas.

Sitas kvāpas gīvas. Ir jis
pilnas kitū zmoniū ir mūsū
dvāsios. Visa gamta gīva.
Ir ji šiek-tiek sāmoninga. Sāmoningumas āugš-
tesnēse valstībēse šviesesnis negu zemesnēse.
Mintšiū valstībēje jis daug galingesnis negu geismū
valstībēje. O kūniškoj gamtoj jo ir beveik visai
nenumanīti. Tatšau visa ta gīvībē, visas tas sā-
moningumas neturi savīje tos jiegos savaip no-
rēti, savaip versties. Tuomi gamtos veikimas ir
kaip jis gīvuliuose apsireiškia, galūtiniai skiriasi
nuo tāriamo zmogaus veikimo. Gamta nuolatai
atkartoja tān jai kartā suteiktā īpatingā judējimā,
kol nevertšيامa kitaip judēti. Sākoma todēl,
gamtos jiegos automātīskai varo tolīn
tān dārbā, ī kurī jos kartā īsibingējusios.

Ir dvāsioje silpnām žmogui iėjus i toki judėjimā, jis turi pagal jį ir giventi. Dār jis jį patvirtina sutikdamas su juom, jį savo kvapu maintindamas. Tuomi jis iaina i gyvenimo paprotšius, kurie ir pastoja jo kalėjimu, kol nepradeda pats tai numaniti ir savo kalėjimo mūrus griauti. Bet ne taip veikia ir lengviai sušvinta tas išmanimas. Gal ne vienas amžius tūlām praslenka, kol tat nusiduoda.

Reikia ir gana dār drāsos, kad norima tokio darbo tverties. Toks darbas veikia pasiroditi gal paties žmogaus givibės naikinimu. Žmogus, kurs neišmoko save, savo esibe atskirti nuo savo prigimties, tiki, kad prigimties gyvenimas esās jo givibė. Ir tšia kån taisiti, rodos, visai negalimas daigtas, jeigu norima givu išlikti. Reikia todėl pirm viso geresnio gamtos ir gyvenimo supratimo, o toliau reikia ir to žinojimo, jog žmogus patsai stojasi i ipatiškus padėjimus, i ipatiškā žmogaus stovī, i ipatingā gyvenimā, ir todėl jo pasikėlimas iš tojo ir tēra jo paties dārbas. Taisai kuo geriau pasiseks, kad kuo sāmoningiau žmogus gives.

Ir vėl tšia iira svarbus geras žmogaus noras. Ji nuolatai savo vidūje patvirtinus, galiausiai žmogūje žigiu sukila jo Didibė, ir nukrato visa, kas

žmogū varžê, ir žmogus stojasi valdonu savo gîvenimo, o nesilieka jo vergu. Tik reikia suprasti, jog žmogus nêra karštšiãvimas ir bî-kokia mintis. Sukilus toms jiegomis, toli dâr nuo sukilimo žmogaus Didibês ir nuo josios valdîmo.

Nenorint leisti patvirtêti îpatîškiems gamtos jiegu judêjimãms, reikia saugoties juos îleisti î savo sãmone. Kalbama šiŝon dâr kartã apie tai. Ira tai labai svarbus dalîkas. Tûliems jis visai dâr ir negãlimas. Bet ir dâr kitaip galima apsisaugoti nuo îsigîvenimo î riŝantŝius ir prispaudantŝius pãprotŝius. Minêtieji gamtos jiegu judêjimai ira tŝia kuo galingesni, kur jie sutverti ir kur jie dauguomênês gaivinami. Kur žmonês apimti îpatîsko jausmo, îpatîsko geismo, tŝia kiekvienas žmogus jo pildomas. Ir aiŝkiai tat visû numãnoma. Net iŝ kito krãsto tŝia nukeliãves žmogus îtrãukiamas î tãn srove, kurioj visi tos ŝalies, tos zemês žmonês nardo. Kalbama todêl kartais apie îpatingã orã, kurs tŝia susitvenkes.

Kurs nenori kvêpuoti tokio oro, neturi tŝia nueiti, kur jo îra. Kurs nêra skaistus savo vidûje, turî saugoties nuo vietû, kur doriŝkas nesvarumas gîvena. Kurs nenori bûti użguliams visokiû karštšiãvimû ir troŝkimû, turi saugoties tŝia nueiti, kur jie peniami.

Žinomas yra dalikas, kad smuklėse sukila žmogui kitokie jausmai, geismai, atplaukia kitokios mintis kaip dievnamuose arba girioj ir kalnėnuose. Jautrus žmogus gana gerai žino, kad įvairiose žemėse, šalėse arba valstībėse yra įvairūs ir gamtos jėgų judėjimai. Jam pasidaro aišku, kad vienur tie judėjimai yra šviesesni negu kitur. Sākoma todėl vienoj žemėj valdo kitokia dvasia kaip kitoj.

Toliau ir tų gamtos jėgų sujudimo laikas labai svarbus. Suprantama, jog toks sujudimas nepasilieka atskirtu nuo viso Visatos gyvenimo. Sujungime jis stovi su visais didžiais ir mažais gyvenimo apsireiškimais. Tieji atsikartoja. Jie tartum prasideda iš naujo. Taip eina dienos, taip mėnesiai, taip metų laikai, metai ir amžiai. Kad toks minėtas sujudimas kila, sakėsimė, pavasarij, jis pasilieka susirišime pavasario jėgomis. Ir kitą kartą toms iš naujo atsivėrus, visa, kas su jomis buvo sujungta, atsikartoja. Ir sujudimai, kurie turi sąnriši su žmogaus geismais, žmogaus mintimis, stojasi iš naujo.

Eina tai, tarsi bangos riedi. Negali tam iškliuti paprastas žmogus. Ir pasipriešiti nebūtų išmintinga. Prieš tokius didesnius sujudimus jis nieko neištaisytų. Tai tegali tokie, kurie tokius

sujudimus, būtent visus geismus ir troškimus, visiškai suvaldo. Jie žino nutildyti tokias vėtras. Vienok tū žmoniū skaitšius dār labai menkas. Ir mes visi tuom tarpu tegalime mokīties suvalditi savo īpatiškas gīvenimo bangas, ir taip taisīti savo likimā.

Ir nēra šišon vieta parodīti, kaip tšia tai padārius. Šišon norēta išdēstīti, kaip labai mes surišti ne tiktai su kitais žmonēmis, bet ir su žemės kraštu, su āmžiu. Gijos ir virvės tšia taip suveltos, o mes taip tšia īpainioti, ir pātis īsipainiojame, jog visai negalime viso atsekti. Nors pastoja, rodos, iš visū išguldinējimū aišku, jog kiekvienas mes dirbame ir mezgame gīvenimo ir āmžiū tinklā, kuriuo pātis save bei kitus trāukiame ar ī Likimo bedugnius arba ī jo āugštības.

Žmogus pritrūkimo vidurīs.

Gāl paaiškējo šiek-tiek iš viso, kas pirmiau sakīta, kaip žmogus susiriša su gamtos jėgomis ir ī jū valdibā ieina, paaiškējo bene ir, kaip jis su kitais žmonēmis gīvena tuose patšiuose jausmuose, geismuose, ir tt., kaip jis save, savo dvāsīā īdeda ī gamtā, ī žmonijos gīvenimā. Pasilieka dār klāusimas, kodėl ligiai ant šio ar kito

žmogaus užeina tokios bangos, ant kito kitos, kodėl kiekvienam gyvenimas visai įpatingas.

Žmogus nėra tiktai veikimo viduris. Jis ne tiktai dalina savo dvąsią, ne tiktai iškvėpuoja, jis ir kvąpsto. Jis yra, kaip kiekvienas verpetas, ir pritrūkimo viduris. Sakita jau yra, kad visos gamtos srovės mus tik tuomet teatsieka, kad mes su jomis sutinkame. O mes tegalime su tuom sutikti, kas priligsta tām, su kuom seniau sutike esame. Mumise prigimtis tām pritrūkia, kas jai yra gentiška. Mūsų prigimtij tokiu būdu apsireiškia pritrūkimo jiegos. O jos pastoja galingsnės, kad jos penamos. Kad sutinkame su žemais geismais ir troškimais, su žiauromis ir tamsiomis, negražiomis mintimis, tuomet mes ir tik tokias pritrūkiame. Ir labai išlengvo tegalime gaminti savo viduje geresnių jiegų pritrūkimą.

Iš to, kas pirmiau sakita, galima suprasti, kaip tisia padarius. Reikia visuomet sutikti tik su tuom, kas gražu, teisu, gera, visuomet mąstiti ir dariti, kas prakilnu. Iš pradžios tai labai sunku. Vis iš naujo mūsų prigimtis trūkia savespi tai, kas jai gentiška, kas jai atsako. Ir kol nepastojusi prigimtis visai kita, tol nebūs lengva maniti, norėti ir veikt, kas dora ir augsta.

Kad saugosimės tokių vietų, kur biauariai mánoma ir geidžiama, kad saugosimės to atsiminti, kas pikta, bloga, kad nekalbėsime ir neminėsime blogų žmonių darbų ir pátis nieko blogo nedarísime, tai vis dár nieko nebūsime atsieke. Vis dár pareiname í pavojų visokiais nešvarumais apsidergti. Daug svarbiau íra patšiám maníti, kas gražu, teisu, gera, visas geismų jiegas naudoti prakilniai tarníbai. Tuomi žmogaus prigimtis visai persikeitšia. Iš lengvo apmiršta ir išmetama, kas toj prigimtíj buvo žema ir žiaura. Ir visos tos jiegos pasilieka ir tvirtinas, kurios pritráukia, kas áugsta, šviesu, skaistu. Žmogus pastoja áugstíbės jiegų branduolís. Ir nieks nebekimba prie jo, kas negražu.

Tuomet galima eiti ir bûti, kur norima. Žmogus íra iškiles iš žemųjų srovų tirštumų ir stovi skaistų ir šviesių srovų tekėjime. Žmogaus prigimtis íra atnaujinta ir, tarsi, peršviesta. O visa tai atsiêjo tuomi, kad jis atsidêjo ant savo esíbės, kad jis atsitráukê nuo prigimties valdîbos, o pasidavê Augstíbės valdîmui, sulígdamas vis tik su tuom, kas tám tarnáuja.

Greta tuomi žmogaus prigimties persikeitimu persikeitšia ir kiti dalíkai, kurie rodos Likimo valdomi. Íra ir prastámjám žinoma, jog žmogus

tokių žmonių draugijos jieško, kurie mąno ir geidžia kaip jis. Ne kartą jau „augštos kilmės“ žmogus žemai ir blogai mąstidamas bei geisdamas atsidūrė pagaliaus pasileidėliu, girtuokliu, vagių net žmogžudžių tārpe. Ir antraip, žmogus „neaugštos kilmės“, susivokia, ligi iš netišių tokių žmonių draugijoje, kurie prakilniai mąno, nori ir veikia. O tai todėl, kadangi tasai žmogus taip jau kaip jie mąnė, norėjo ir veikė. Ir kad žmonės susiėje stebisi, kaip jie tik ir susispietė iš draugijai, visuomet pasirodė, jog jie yra tų patį mąnimų, mintių, norų ir darbų žmonės.

Kaip žmogus pritrūkia jam pagal vidaus gyvenimą gentiškus žmones, taip jo prigimtis ir gamina atsakantįsias sąnligas. „Pasakik mán, su kuom tu drauguji, ir aš tau pasakysiu, kas tu esi“, toks buvo senųjų priežodis. Bet galima šį žodį ir kitaip verst. Rodos visai teisinga būtų sákant: „Sakik mán, kokias mintis tu savespi trauki, kokius geismus norėtumei pilditi, tai tau sakysiu, kokiá draugijá ir kokias sąnligas tu míli, ir kokioj draugijoje tu tikrai kartá gívesi, kokie tavo padėjimai, kokios tavo aplinkėbės būs.

Visai negál būti kitaip. Žmogus tšia nerimsta, kur jis neranda givėbės, kur jam visa tuštšia rodos. Ir kuomet jis dár nesiskiria nuo savo prigimties,

tuomet jis tik tšia givībės atras, kur jo prigimtis savaip apsireikšti gāl, kur ji būs prisiekama, kur ji atsigarsėti galės.

Pilnā ramībe žmogus tatšau niekur neranda. Kad ir kartais kur-noris nurimsta, tai vis līg tik tām kartui. Veikiai vėl pradeda nerimastauti ir jieškoti. Ira tai aiškus ženklas, jog jis savo giliausioj esībėj ūra tokios kilmės ir tokios ūpatībės, kad jām niekas gamtos dalikū negāl būti pilnai tinkamu. Visa, kas pastoja ir kas gaišta, nēra jām ligu, negāl jām nudalinti galūtinio pasimėgimo, neišdilantšios pilnībės, jįjī pātī pildantšio džiaugsmo. Žmogus visa tai tegāl rasti Amžinoj Visatos Priežastij. Tšia tai jo tikroji draugija. Jinai ūra jo kilmei atsākanti Augštībė. Todėl žmogus niekuomet neranda ramībės, kaip sāko Augstīnas, kol nesiilsi Dieve.

Bet kol nepareina ū ši stovī, kol neatsimena to, tol jis jieško ir klajoja. Jo prigimtis jī traukia, ir jis keliauja drauge, vargsta ir kentšia ir pats pasidāro vargā ir vergove. Žmogus, kurs stovī po Likimo valdžios, pasirodo vargstantšiu savo prigimties vergovėje.

Galingiausias
veikimas.

Iš paduotųjų lig šol išguldinėjimų
išeina, jog Likimas valdo gamtos
šalis, o dvasios kraštai stovi
augšt Likimo. Žmogaus veikimas nusiduoda gam-
tos valstībėse. Tšia tai žmogus savo veikimu su-
sitveria savo likimā. Išguldinėjimai, koku būdu
suprasti reikia žmogaus veikimā, neparodē vien,
kad jis tik pritaria gamtos jiegū judėjimui, kad jis
gamtos jiegas pildo savo dvasia, jie ir aiškino,
kad jis visokiū gamtos jiegū traukiamas ī jū vil-
nis ir sūkurius, kadangi jis pats, arba geriau sā-
kant, jo prigimtis, jas savespī traukia. Bet anie
išguldinėjimai galiausiai ir nors minējo, kokios
jiegos žmogūje galingiausios, ir todēl svarbiausios
žmogaus likimui vīkinti. Tān reikia dār aiškiau
suprasti.

Visa gamta o ir ta jos dalelē, kuri vadinama
žmogaus prigimtis, apsireiškia erdvėje ir laike.
Ir galima sakīti, kaip tai ir dāro mokslininkai,
kad „matērija īra tat, kas pildo erdve“, ir „gīve-
nimas tat, kas pildo laikā.“ Bet paboje, kad
gamta ir jos gīvenimas nēra tiktai kūniškas (phy-
ziškas) bet ir geismingas bei mintinis, išvīstame,
jog paprastasis erdvės ir laiko supratimas tetinka
kūniškām pasāuliui. Kuomet gīvenime daugiau
geismuose, tai esti toj valstībėj, kur nusiduoda

visi sapnai, o tie nieks kits kaip jausmai, troškimai, ir tt., tuomet jau laiko ir erdvės lig nebūtū.

Na, ar ne teisībē, tuoj sakīs tūli „mokītieji“, kad sākome, jog anie mūsū pritīrimai īra tiktai smaginū virpējimai? Vos verta ant to atsiliepti. Gana ir paprastām žmogui žinoma, jog kartais sapnas, trukes vos minūtā, parodē metus trunkantī gīvenimā. Kazin, kodēl šiaip niekuomet smāginēs nevirpi taip greitai? Toliau pasirodo, jog sapnū valstībėje — geismai īra sapnai — ir erdvės lig nebūtū.

Daug apie tai īra žinoma. Ir mokslininkai net pradėjo todēl galvas kratīti. Visai šiose dienose bandē tūlas moksliskas išguldinėjimas išrodinēti, kaip sekas nusidavimas galima būtū buves. Sapnāvo tai kokia žmona, jog ji mātanti, kaip jos brolis, gīvenās daug mīliū toli, tampa užpultas, užmuštas ir jo lavonas paslēptas. Didžiu išgastū ji pabudo ir mātē, jog tai buves baugus sapnas. Bet rīte jau ir gāvo žiniā, kad jos brolis naktīj stebētinu būdu prapuoles. Tuojau ji pasiprašė policijos vīrū, kad keliautū su ja. Tieji išgirde apie žmonos sapnā, nenorėjo ī jī tikēti, tatšau jos pakluso. Jieškojo ir nieko nerādo. Bet žmonai papāsakojus, kokiose aplinkenībēse ji sapne savo broliū užmušant mātšiusi, pagal tai buvo jieškoma. Ir pagaliaus rādo lavonā ir

susekê žmogžudžių pėdas. Taip sapne ta žmona buvo regėjusi, kas toli nuo jos nusidavė. Ira tai vienas paskiausių laikų nusidavimelis, apie kurį pasklido garsas. Vienok tūlų žinomi ir kiti tām panašūs atsitikimai.

Iš visų jų matyti, jog sapnų valstībėje erdvės ir laiko lig ir nebūtū. To dār menkiausiai nūminti mentališkoj, tai esti mintsių valstībėj. Galima todėl sakiti, jog gamta iš tos valstībės žemėn i erdve ir laikā tarsi pletsiasi.

Taip ir tegalima suprast, kad iš diego āuga želmuo, iš grūdo āugmuo, iš gilies āužolas, iš gīvuliškos sėklos gīvulis, iš žmoniškos žmogus. Kaip jau Graikų filosofas Plato ir kiti išmintingi mokino, taip tas dalikas pasirodo ir mąnantšiam mūsų dienų žmogui. Visi gamtiški pavidalai stojasi iš gamtos gelmių, iš gilesniųjų jos valstibių. Kas kūniškai pasirodo, pareina iš geismų valstībės, o i tām iš mintsių gyvenimo krāsto.

Aiškiai numānoma, kaip kiekvienas gamtos pavidalas apreiškia īpatingā minti, kaip jis, tarsi, kūnu pastojusi mintis īra. Imkime kokī minerālā, gēle arba gīvuli tik norētum, vis galime tām patī nūmaniti. O kad pavāsarij „gamta“, kaip sākoma, atgīja, ar tai nepajautsia ir akliausias, kad

iš kûnui neprigaunamû gamtos gelmiû stojasi naujoji gîvîbê!

Gâl tokie mokslai, iðvesti vien ið numânîmû ir nujautimû, tûlâm neiðveizês gana tvirtûs. Negâlime siðon daug apie tai atsiliepti. Visuomet tðia bûs daugiau teisîbês, kur teisîbe savaimi apsisáko, o nebûs remiama tik visokiais zodþiais, nusekimais, autoritêtû prasitarimais, ir tt.

Gamtos gîvenimas îra daug pinklesnis, kaip kad jî galêtum savo pajustimis (akimis, ausimis, ir tt.) nujiegti. Tik pats iðmânîmas, pati iðmintis gâl ið savo gilîbiû zvelgti zemîn î kûniðkai pasistojantî gîvenimâ.

Gamtîðki pavidalai visiðkai taip stojasi, kaip žmogaus darbai. Ir negâl bûti kitaip. Žmogus, tai esti jo prigimtis, îra imtas ið gamtos. O ta negâl visaip, o tik vienaip apsireikðti. Kad žmogus kân îvîkinti nori, pirmiau tat ir użgema jo sąmonêj, toliau pastoja geisminga ir îsikûnija. Norint suprasti gamtos apsireiðkimo bûdâ, tik reikia pasekti, kaip žmogaus darbai kûniðkai regimais pastoja. Tuomet bûs lengviau suprantamas gamtos vaisiû gaminimas, gamtos atsivêrimas.

Bet vienas dalîkas visur aiðkus pasidâro. Kas vien ið kûniðkos gamtos valstîbês prasideda, tas ir veik pasibaigia. Kad, paveikslui, tekanti srovê

pagāuna kokiā plauskā, ji jā neša, kol neišeina toji iš jos. Tuomet plauska ūmai sustoja. Kad nuo kalno riedi koks akmuo o tasai uzgāuna kitā, tai tasai taip toli riedēs, kokia galinga buvo jiega, kurios jis patrenktas tāpo. Vis tokie judėjimai randa veikiai savo gālā. Visai kitaip dalikai ūra, kad pareina prisipirtis iš āugštesnēs gamtos valstībēs, imkime tik ir iš aithēriškos. Magneito jiega nuolatai pritrāukia. Daug dār ilgiau ir stipriau apsireiškia jiegos iš geismū ir mintsiū valstībēs. Ir prie gīvuliū mātomo, kaip kartais ilgai sulaikītas kerštas gīvena ir spiria juos ū veikimā. Bet reikia priminti, jog visas āugimas, taip augmeniū kaip ir gīvuliū ir pat žmogaus ūra iš dalies geismingū jiegū apsireiškimas. Jos ne taip ūmai veikia kaip kūniško krāšto jiegos, uz tai jos daug stangesnēs ir ilgiau patenka, ne taip veik sustābdomos.

Bet uz visas jiegas galingesnēs ūra tos, kurios veikia mintsiū valstībēj. Kas geidžiama, išlengvo išikūnija. Kaip sakīta, geismai stojasi kūnais erdvėje ir laike. Jiems esant kuone beerdviniais ir belaikiniais, jie niekur neatsiduria, tik išikūnījimai, kaip jām reikalinga erdvē, vis taipojau reikalingas ir laikas. Ir visai tas pats dalikas su mintimis. Tik tšia viskas stojasi iš dār gilesniū

āugstībiū. Mintīs todēl īra dār menkiau sulaikomos. Jos īsikūnīja be sulaikīmo. Jas tegāl kitos mintīs atstumti, bet ne kūnas, ne matērija, ne erdvē o ir ne laikas. Kuomet jos labai galingos, tuomet jos eina tikrai savo keliu ir atsieka savo galus. Ir kartais dār po ilgū āmziū jos pradedā īsikūnīti.

Gāl būti, kad ne vienas numāno kokia galinga turi būti ta mintis, īš kurios gimē visa gamta, visa Visata! —

Bet daugis gāl tik supranta, kas sākoma apie žmogaus veikimā. Tšia matīti, kad kokie darbai stojas īš galingū mintsiū, tad jie labai stiprūs ir ilgai patenka. Beveik akims regīma, koks dārbas, imkime kokī paminklā arba trobā, galingiau sumanīta. Kiti īšlieka tūkstantšius metus. Žmonēs stebisi īš jū, ir tankiai nei nezino kodēl. O tie pavidalai, tie darbai galingi, kadangi juos gamino galingos mintīs.

Kur tik bemātomi galingi veikalai, patekusius tūkstantšius metus, vis tat reiškia, jog jie kilo īš galingū mintsiū. Ira ir tokiū mintsiū, kurios negamina regimū pavidalū, o žmoniū tvarkā, naujā žmoniū gyvenimo būdā. Jos, tarītum, trāukia žmones ī save ir apsireiškia žmonēmīs, jos pastažo žmoniū būdo priežastimi. Taip īvīkina-

mos valstijos, taip jos kila, taip stojasi tikibos, ir antraip: taip nįksta valstijos, taip marina-
mos tautos, taip išnįksta tikibos.

O kad ištiriame versmes tokių persikeitimų, vis suvokiame įpatingų mintsių veikimą, įpatingų mintsių išikūnijimą, ir gana tankiai randame, jog jos lig paskiausiai tekėjo iš vieno vidurio, iš vieno arba kelių žmonių. Pirmiau buvo jos berods daug žmonių gaivinašos. Ir pasirodo po mūsų akių anie žmonijos vadai, kurių mintis dar givos, dar kūnijasi ir po daug tūkstantių metų. Tik atsiminkime didžiųjų tikibos mokintojų! Aiškiai matiti, kokias galingas mintis jie sukėlė.

Prieš juos, kas tai valstibių ikūrimas, kas tai tūlų karalių darbai! Sniegas saulėje, daugiau niekas.

Bet kad ir neiname taip augštai, kad atsi-
mename tik didžiųjų poetų, philosophų, dailininkų, vis jie pasirodo milžinaiš prieš tūlus valdonus. Tiejį vos išgivene ir užmiršti, vienok anie mintsių gamintojai nenubengiami. Ir nebesākoma, paveikslui, šis ir ans poetas, ir tt., giveno valdant šiām ar anām karalui, bet sākoma, tai buvo ām-
zius to poeto, ir tt. — O visa-tai todėl, ka-
dangi valstibių tvirtinimas, jų didinimas nėra tīras
mānimo dārbas, ne tīrų mintsių gaminimas, bet

bene tankiausiai geismū paklusnumas, didībės geidimas, karštšičiavimo apsireiškimas.

Kur to nėra, bet veikiau žmoniū palaimos tvėrimas, teisingumo apsireiškimas, žmoniškumo auginimas, tai tos valstībės ir ilgiau patenka. Kiek teisingumo valstībės tvarkoj randasi, tiek ji tvirta ūra. Ir nesugriaus jŅ tos jiegos, kurios neapreiskia teisingumo. Kas guldos ant teisingumo, ant skaistšiausio mŅnimo, ant žmoniškumo, nesugriaunama, bet kas to pŅmato neturi, griūna savaimi. Ir nekantrusis griovimas, tai esti apreiskimas karštšičiavimo, tiktai patvirtina, kas griūva. Apsireiskia tšia ans ūstŅtŅmas, kad kiekviena jiega patvirtēja, kuri randa pasipriešijimŅ. Kad žmonēs tai geriau žinotŅ, netiek aikvotŅ bereikalingai brangiŅ jiegŅ.

Geismo ir mŅnimo
jiegos žmogaus
likime.

Kad visi gamtos ir givėnimo apsireiškimai guldosi ant geismū ir mintšičiū, ant geidimo ir mŅnimo, tad suprantama, jog abu labai svarbiu žmogaus likime. Bet nelŅgiu bŅdu. Kur klŅusimas ūra apie LikimŅ, tšia galima sakŅti, jog mŅnimas ūra sutveariantšioji, vŅkinantšioji, geidimas sujungiantšioji ir pantšiojantšioji, ardanšioji ir vŅrantšioji jiega.

Ir tuoj suprantama, jog geismas pasidaro likime žmesniu. Geismas vāro arba trāukia žmogū ī īpatiškās vietās, pas īpatiškūs žmones. Nebūtū tiek pakeleivingū žmoniū, kad jie negeidautū kitū kraštū, negeidautū turtū, naujū pasismagūriāvīmū, ir tt. Nefeitū žmonēs be geismū ī īpatiškās sánlīgas, ī īpatiškūs padėjimus, ī īpatiškā gīvenimā. Neapsivestū žmonēs be geismū, nejieškotū turtū, nejieškotū palaimos.

Geidimas īra vīriausioji visokio judėjimo jiega. Jis īra tat, kas padāro vienus turtingus, kitus pavargėliais. Geidimas, tarītum, kilnioja turtus iš vienos vietos ī kitā, paplėšia juos vienām ir suteikia kitām, didina vieno žmogaus galībė ir didībe o jā māžina kitāmjām. Geidimas suveda žmones ī krūvā ir juos skiria. Jis īra visos neramībės priežastis, viso nepasitenkinimo. Kad tik māžumā tām apmāstome, mātome, jog tikrai taip īra. Ir greta tuomi pasirodo, kaip geidimu mūsū likimo gijos verpiamos.

Berods geidimas labai naudingas. Be jo visas gīvenimas sustotū. Veik atsirastū kapū tīla. Geidimas īra būtinai reikalinga jiega. Ir jis nuolatai pažada žmogui palaimos. Kad geismai žmogū vāro, jis ir pakentšia visokias sunkenības ir nužeminimus. Nesibijo nieko. Ira drāsiausias kar-

žigis. Visa jis užmiršta, ir visą pavojų, ir tik vien laukia žadamos palaimos. Bet galiausiai tik išeina nepalaima, skaudusis Likimas. Savo pažadų geidimas niekuomet pilnai neištesia. Tačiau žmogus tiki. Tiki lig mirties.

Ira tšia toks dalikas. Kad geidimas žmogūje viršū turi, tuomet žmogūje visa tat paskesta, kas išmano, kas žino. Vienat geismas givena jo prigimtį ir valdo. Kiek žmogūje dar yra išmanimo, tiek jis tiki, kad eisės į palaimą. O geidimas tuomi visai nesirūpina. Ira jisai vien tik judėjimas. Todėl galiausiai žmogus vis prieina skausmą. Jisai geismū judėjimo sulaužomas.

Kad nenusiduoda visados taipo, tai todėl, kadangi geismai tuluose žmonėse ne vieni givena, bet ir mintis, arba jų gamintojas, būtent manimas. Kuomet geismai valdomi manimo, tuomet žmogaus likimas ir jau netoks skaudus.

Bet reikia suprasti, tik tuomet jis netoks skaudus, kad manimas geismą valdo taip, kaip raitelis valdo žirgą. Visai kitaip išeina, kad manimas tiktai prisideda o geiduliai eina savo keliais, kad mintis susijungia su geismais o tie valdo. Tuomet yra taip, kaip kad neprijaukintas žirgas padūksta raiteliui užsėdus. Toliau žmogus netiktai jungiamas ir rišamas prie įpatiškū vietū, žmoniū

ir padėjimū, bet, kaip kokios jo mintis, taip visa žmogaus aplinkėnėbė jām ir susitveria, visai lig daug, kur ir po kokiū padėjimū jis būtū. Visa jām apsivertšia. Vis ir vis atsimentant savo geismū, tai esti, atsikartotinai dedant ė juos savo mánimā, savo mintis, geismai galiausiai ėra pilnai sotūs, ir jū apsireiškimas nebėra sulaikomas.

Žmogus pradeda pirmiau visai kitokiu žvilgiu žiūrėti ė aplinkėnėbes ir žmones. Visa nebepasirodo, kaip jām tinka. Ir veik visai persikeitšia.

Žmogus ėra pasidāres viduriu, kurs visa savespitrāukia, jis pastoja kietu svetnaudžiu. Tām priešinas kitū svetnaudėbė. Ir tuoj randasi varžėtinės, kovos; o pāsekmės ėra skausmas, skrauda, vergovė ir galiausiai mirtis: visa, kām vadiname Likimo priespauda. O tat kilo iš geismingumo, kurs maitintas mintimis.

Atsisakėdamas geismāms tarnauti, žmogus lig atsideda ant savo esėbės gelmiū, atsiveria Augštėbei. Jo prigimties gėvenimas ėra tuomet mintėsiū gėvenimas. Tosios valdo žmogaus veikimus. Jo veikimai ėra veikalū gaminimas. Ir, kaip mātėme pirmiau, tokie veikimai ėra labai galingi. Toli jie nueina erdvėn ir laikan ir susitveria, ėsikūnėja. Ir kokios žmogaus mintis ėra, tokie jū vaisiai, ir tokios galiausiai žmogaus aplinkėnėbes, jo gėvenimas ir jo likimas. Kad tos mintis tebūs

rišlos su tuo geismu kitiems tarnauti, arba kad jos vien būs spindėjimas, tvėrimas to, kas gera, teisu, gražu, tuomet žmogui visa tat stosis jo draugijoje, jo sąnligose, jis turės labai likimą.

Galima atskirti trejopą žmogaus veikimą, būtent kuone vien kūnišką, tai esti, kurs nusiduoda regimam pasaulij, toliau geismingą, tai toks, kurs nusiduoda geismū valstībėj, ir galiausiai tokį, kur mánimas viršū turi, kurs atsitinka mintsiū valstībėj. Kūniškasis veikimas teturi kūniškas pāsekmes. Kad laukininkas sēja kvietšius, vis tik jam kvietšiai dīgs. Būdamas stropus ir gerai išdirbes savo laukā, javai labai gerai uztiks, kad jis ir dār toks nelābas būtū, kitiems pavīdētū, piktai, blogai manītū.

Veikimas, kiles iš geismū, tai esti iš to, kas artšiau stovi žmogaus esībei, ir daugiau jai atsi-garsēs. Negalima tokio veikimo pāsekmū taip lengvai suvaikīti. Kūniški darbai nusiduoda pagal regimo pasaulio īstātīmus. Geismingieji stovi po geismū valstībēs īstātīmū ir, geismāms apsi-reiškiant, dār po kūniškos valstībēs īstātīmū. Daug pinklesni jau tšia sántīkiai.

Dār menkiau galima pasekti, kas iš kiekvienos minties galūtiniai īseina. O kur tik kaip-nors prieš īstātīmus kas veikia, tšia pasidāro skausmai. Tai

ir žmogus skaisčiau mėnes ir geros širdies būdamas tur keisti, kad jo darbai prieš regimo pasaulio išstatimus atliekami. Tik aplamai imant galima sakėti, jog mintis gamina, vikiina padėjimus, aplin kenibes, geisai riša prie jų.

Geismai tarsi nuveda žmogų prie to, kas jam svetima, kas nekilo iš jo paties; mintis, mąnimas žmogų stato į tokį padėjimą, kurs pasirodo lig iš jo vidaus išaugusiu. Galiausiai visuomet žmogaus palaima ar nepalaima kils iš to, kokį tikslą žmogus savo mąnimu arba geidimu pasiekti norėjo, kodėl jis kán darė. Todėl ir visuose išminties moksluose sakita, jog žmonės bus teisiami pagal tai, kas juos vārė į veikimą, į nuodėmę, bus teisiami pagal širdies linkimus.

Veikimas gal pasirodīs visai labu. Taip tūli duoda vargdieniāms pašalpos pilnomis rankomis, jie jų kūniškā padėjimā pasaldina; bet jų veikimo ākstinas gal nebūti susimilimas, gailestis, o garbės troškimas. Tuomet jų veikimas turēs savo pāsekmes. Būs vargdieniāms smagiau gīventi, ir gerādariai īgīs garbės.

Vienok aišku, jog īra tšia ir koks netikrumas. Kiekvienas tūn jautsia. O išmintingieji sāko, jog darbas, kurs išveizi kaip susimilimo apsireiškimas, bet nēra toksai, turi blogas pāsekmes, gamina nepa-

laimā. Nēra tai taip veikia matīti. Geismai, o dār labiau mintīs, tik visai palengva apsireiškia, taip kaip āugalai, gīvuliai tik palengva āuga. Vis tik jie pareina ī viršū, o be sulaikīmo. Gamta tarsi to pilna, kas žmogūje sukilus buvo, ir tik laukia progos apsireikšti.

Sitame kiekvienas žmogus gāli pats persiliudīti. Temena bet-kokī daigtā nuolatai, ir po laiko, nei nepasijutus, tasai stovēs jo akīvaizdoj. Neatsitiks stebūklas. Visa nusiduos paprastu gīvenimo būdu. Vienok daigtas būs tšia.

Taip ir īra su tuom, kas geidziama. Visa, kār geidi, gāuni. Ar po trumpo ar ilgēsnio laiko. To nereikia abejoti. Tūlas savo jaunose dienose īra šio ir kito širdingai norējes, bet pagaliaus tār užmiršes, jo negāudamas. O pasenes, līg iš netītšiū susilāukia seniai geisto daigto. Geismai buvo tār ilgā laikā kaip gīvi tarnai dirbē, jeib jie privestū žmogui, ko jis buvo geides. Bet jis pat-sai gāl jau nei nebegeidē. Kartā sukelti geismai nemiršta taip veikia. O dār ilgiau patenka mintīs. Tai jos kartais gāl īsikūnīja tiktai po metū tūkstantšiū. Ir taip gāl atsieiti, jog visas gīvenimas pilnas mūsų mārīmo diegais. Tik reikia dār progos, ir jie stojasi regimais.

Bet reikia atsiminti, jog tat, ko geidi, niekuomet

neduoda tikėtąją palaimą, bet vis, išėmus tik visai mažą skaitšiu, skausmū, net peršuliū. Geismai ūra, kaip sakta, daužimo, laužimo, žavinimo jiegos. Kūnas nepakelia jū neįaukumā, jū dūkimā, ir turi nūkti.

Žinoma, ir ūsia reikia atsiminti geismū sukilimo priezasties. Kad jie pasilieka tarnūboj, o juos valdo Šviesios mintis, tuomet žmogus nuvedamas ū palaimingā likimā.

Koks žmogus,
toks ir jo likimas.

Žmogaus veikimas tegali vis tik toks būti, koks žmogus ūra. Ir be tolimesniū išrodinėjimū tat aišku. Veikimas pareina iš žmogaus prigimties, žinoma, toji rāginama aplinkėnūbiū. Bet negal iš tos prigimties kitoks veikimas pasirodūti, kaip koki prigimtis ūra. Negalima aukso imti iš žmogaus, kurs jo neturi, o tik vārio; o negali gauti vārio iš to, kurs vien aukso turi.

Todėl galiausiai galima sakiti: Koks žmogus, toks jo veikimas, toks jo ir likims.

Bet nebūtū per viršū prie to dār parimti ir māzumā pamastūti. Ipatšiai, rodos, svarbu pasiimti ū priešakū vienā dalikā, kurs pirmiau tik taip pašaliai minėtas tāpo. Ira tai tas, kad geidimas ir mānimas žūmiai atsiliepia ant paties geidantšiojo ir mānantšiojo žmogaus. Kaip rodinėta, geismai, gūvenantieji žmogaus prigimtūj, pritrāukia sāu gen-

tiškus. Tas pats dalīkas nusiduoda mintīu gīvenime. Galima šīson dār paantrinti, kad geismū siautimas naikina kūnā, silpnina jo jiegas, perkeitšia jo išvaizda. Visai biaurūs geiduliai padāro, kad zmo-gaus pavidalas iš lengvo išrodo vis daugiau gīvulišku.

Mintīs vēl savo būdu palieka ispūdi. Zmogus palaiko zmoniškā išveizējimā. Vienok blogos, nelābos mintīs suteikia jām nelabumo zīmius. Ir kaip zmogus po geismū dūkimo prapuldo supra-timo jiegas, taip nelaboms mintims vīraujant, zmogui nīksta galiausiai dvāsios sveikata, nīksta išmintis. Nēra tšia tolimasis baugusis Likimas, kurs tai padārē, bet paties zmogaus geismai ir mintīs. Zmogus toks pastoja savo prigimtīj ir taip išrodo, kaip su kuom jis savo širdīj ir savo omenīj draugauja, gīvena.

Bet īra tūli zmonēs, kurie uzgema nelabu, tūli visai biauriu gīvulišku išveizējimu ir palaiko jī visā savo āmziū. Taip jo prigimtis iš mazens jau toki, zmogui dār nei nieko neveikus. Ga-lima tšia sakīti, jog tēvai gīvena gīvuliškais geis-mais, nelabomis mintimis. Ir be abejonēs taip esti. Bet kodēl līgiai tas vaikas jiems turējo uz-gimti, kad visā āmziū tarsi tēvū dēl turi kesti? Tas klāusimas turi pasiaiškinti. Tuom tarpu ga-lima paminēti, jog zmogus gāli āugindamas gra-

zius geidimus, malonias mintis išlengvo pagrozinti savo išvaizdą, kaip tat pirmiau išguldita.

Vis tik tšia kalba ūra apie prigimties žmogū ir jo išveizėjimā, ir kaip tas persikeitšia. Bet žmogaus geidimas ir jo mānimas atsiliepia ir ant paties žmogaus, ant žmogaus esībės. Berods jie jī tiesiog neužgāuna, o tik jo prigimtī pervertšia. Jis pats juos priima, maitina ir praleidžia. Paviešėjusieji atsiuntšia naujus svetšius. Bet kas iš tū svetšiū gīvenimo sekasi, tai tat, kas patī žmogū ar labu ar nelabu būdu atsieka. Ant jo galiausiai viskas guliasi. Jām prisieina visoko pritirti. Jis stumiamas ir drāskomas, glostomas ir mušamas. Ir taip jis privertšiamas tvirtšiau pasistoti. Žmogaus likimas, kiles iš jo veikimo, padāro jī tvirtesniu gīvenime ir jo prigimtīj.

Tuom tarpu jis ir kitokiu būdu dār tarpsta. Patirdamas skausmū ir dzaugsmū, jis žiūri kaip vienus išvengti ir kitus gaudīti. Taip jis išmoksta savo patīrimus nuo viens kito atskirti. Bet jis išlengvo vis aiškiau ir numāno, jog ūra galima menkiau ir daugiau gīvībės pilnībe pausti. O kad jis taip greit ir neišranda tikrājā teisībe, būtent, kad gīvībē pati didžiojoj savo pilnībėj ūra jo paties esībėje, tai esti, āugšt prigimties gīvena, tad jis tik išlengvo iškīla iš geismū

ir mintsių sukurių ir pradeda juos valditi kaip savo padonus ir nebeskaito juos sau lygiais arba savo esybės dalimis. Pradeda numaniti save esančią visiskai kitu.

Taip žmogus, priimdamas, ką jam Likimas lemia, išmoksta ir save atskirti nuo savo jausmų, geidulių ir mintsių, ir iškyla tarsi iš jų vidurių, atsimena kaip iš kokio miego pabusdamas, kas jis yra. Žmogus įgija savęs-žinojimą, sąžinę, arba geriau sakančią, jis pastoja sąžiningu.

Ira tai platšiai žinomas dalykas. Ir aiškiai iš to matyti, kaip tiksliai gyvenimas apsirėškia. Bet neligiai prie kiekvieno žmogaus, kad ir prie mažesnio ir didesnio žmonių skaitiaus panašiu būdu. Kiekviename auginams tas pats dalykas: augštesnis žmoniškumas. Bet nesimokina kiekvienas lygiu būdu. Ir tūliems todėl reikia atsi-
kartotinai veikti ir savo veikimo pasekmės išra-
gauti, kol nepasiima iš to tikrąją naudą.

Žinodami, jog kiekvienas žmogus neša sau įpatingą likimą, galime dabar ir dar sakėti: O jam ir lygiai toks likimas reikalingas. Kitoks jam visai nebūtų naudingas. Suprasdami visą gyvenimą nusiduodant ir mažiausiuose dalykuose pagal įstatimus, turėsime sakėti, jog ir negal

kitaip būti. Kiekvienas atsitikimas îra žmogaus pamokslas, jo nauda, jo penas arba maistas.

Sitâ laikant teisingu, stojasi du klâusimu. Vienas ūtai tas: Ar tai neturêtum neivieno pasigailêti? Kad kiekvieno likimas jâm naudingas, tad nebûtû gerai padârius, jî gelbêjus. Sis klâusimas pareina iš neaiūskaus likimo supratimo. Likimas îra tarsi žmogaus veikimo ir gîvenimo âtgarsis, kurs iš visû pusiû jâm î ausis skâmba.

Kad mumîse sukîla pasigailêjimas jo vargâ mâtant, tai tat îra ludîmas, jog mûsû pasigailêjimas îra ano žmogaus turtas. O mes neturime tiesos jâm jo turto neduoti. Kuomet mes jî pasilaikome, jo nepasigailime gelbantūia ranka, tuomet mes pastojame vagimis, skraudêjais ir savo likimâ pasidârome skaudziu. Nêra tai mûsû uždavinîs mêginti, ar kits ir użpelnes îra mûsû pasigailêjimâ. Mumîse sukîlus pasigailêjimui, turime jî ir apreikūti. Vien teprivalome klâusti, ar pagâlba bûtinai reikalinga.

Kad pasigailêjimo nêra, mes ir neklâusime: ar turiu gelbêti ar ne? Kiti berods îra tarsi suakminêje, ir niekuomet negelbi. Jie nêra mielaūirdingi, ir nesulauks mielaūirdingumo. Ir Likimas użguls ant jû skaudziu sunkumu, jeib jie suminkūtêtû ir pajaustû skausmâ bei ūirdperūâ, ir pastotû gailestingais, ūirdingais, maloniais, žmoniūkais.

Kiti vėl yra labai minkštos širdies, ir tuoj verčia, kur mato vargą ir išvįsta slogą. Ir iš didžio gailestžio neprieina vargšui padėti. Rodos jiems reikia išmokti, kad ašaros ir dejavimai visai be naudos tam, kurs kentšia, o tik tvirtas pagálbos darbas. Be neišmoks dar amžiū bėgije! Ira tai būtinas dalikas.

Toliau ir yra žmoniū, kurie gelba, kur tik mato vargą ir skriaudą. Jie nor ar garbės ar Dievo malonės už tai. Ira tai svetnaudžiū pasielgimas. Už menka nori gauti didį atliginimą, taip kaip tikri prigavikai. Ir jų alga bus teisinga. Išmokis juos toji, jog veikimas turi kilti iš tikros šaknies, pagálba iš pasigailėjimo, ne iš svetnaudībės.

Antrasis klausimas, kurs sišon sukila, yra tas: Kodėl tūli, rodos, visą savo amžiū praleidžia nieko neišmoke, o Likimas juos šauniai mokina? Ir vėl antraip ne vienas sako: Kodėl aš dar ši ir tūn patirti turiu, jog gana iškentšiau ligiu būdu, ir gana išmokau? Toliau, mātant kitus, nekartā mānoma: Kodėl tšia lig visai be tikslo, be augštesnės naudos žmogus pasidžiaugia maloniu Likimu? Bet ar ištikro kiti nieko neišmoksta, o mes jau visa išmoke? Reikia atsiminti, jog neatseksime taip lengviai visū gyvenimo ir likimo gijū. Vienok tiek galime vis tik numaniti, jog kiekvienas mūsų judėjimū, kiekviena mintis, kiek-

vienas geismas, troškimas, ir kas jiems ligu, nesamas neapviliamu, neapgaunamu įstatimu. Negal nieks išnīkti, išdilti iš Visatos gyvenimo, negal nieks iškristi iš begalinės erdvės. Visa pasilieka tšia ir susimezga sulig neapvertšiamu įstatimu.

Ira tai dalikas, kurs tik augštai iškilusio žvilgio apžvelgiamas. Paprastai tegalime to tik numanīti. Bet visur tai įstarta, īpatšiai tikībū moksluose, šventuose Rāštuose. Ne vienā kartā tšia skaitšime, jog žmogus dagoja, kån jis sēja, arba panašu ī tån būdu. O kad rodos, jog mes dagojame, kån nesėjome, tai gal būti tik mūsų akumas, mūsų netobūla atmintis to kalta, kad nemātome to. Todėl reikētū bandīti atakti. Tūli netiki, kad tai galimas daigtas. Ir nebando. Žinoma, tuomet negal nieko išmanīti. Bet drāsūs žmonės, tie kurie pajautšia žmoniškā savo Didībe, tie mėgina išmanīti. Berods reikia tšia daugiau drasos negu einant ī kovā, kur galima paguldīti kūno gīvībe. Istikro didžiausia drasa reikalinga, norint iškilti iš paprasto kasdieninio žmogaus stovio žinojime, galībėje, išmintij ir vālioje, sąžinėj ir meilėj.

Pamatinis gyvenimo įstatimas.

Pirm viso reikia suprasti, jog Likimo apsireiškimai nepuola tiek ant žmogaus prigimties kiek ant jo esībės, ant tikrojo žmogaus. Tasai

nestojosi su prigimtimi ir nedingsta su ja. Ira jis tat, kas augst visos gamtos stovi, ira jisai dvasiškas - dieviškas. Iš dvasiškos Augstybės jis, tikrai imant, ir niekuomet neišeina. Bet kam tat? Kokį tikslą jis turi, kurs švietšia kaip žvaigzdis ant dangaus? Kokį tikslą turi visa Visata?

Kas galėtų atsiliepti ant to klausimo? O jei kas atsilieptų, koks tas turėtų būti, kurs tāt atsiliepiamā suprastų? Amžinybės gilības tik gāli pati Amžinybė išsekti. Todėl ir šv. Povilas, 1. Kor. 2, kur jis kalba apie Theosophiją, sako: „Dvasia ištiria ir Dievybės Gelmės.“ O sulig Vokietšiū poetu Goethe žemės dvasia sako žmogui: „Prilįgsti dvasiai, kokiā supranti, ne māt.“ Tegāl kiekvienas tik sātū līgūjī suprasti. Kur tai žmogus galėtų toks, koks jis ĩra, pilnai išmanīti Visatos gīvenimo tikslā ir bėgī!

Bet šiek-tiek skaistūs būdami galime nors numānīmu kilti ĩ begalinības. Gālime numanīti, kaip mes jū apsiausti, kaip mes ir visa Visata Amžinībėje gīvename ir krutame, ir nēra, kur iš jos išbėgti. O kad rodos, visa apie mus tuštšia, tai pagaliaus tik nujautšiamā ana teisībė, kuriā mokslininkai jau seniai ištarė sakīdami: „Gamta nekentšia spragos.“

Taip žmoniū kiekvienas ĩra bekraštinēj gīvī-

bēje īpatiškās spuogas, begalinēj gīvoj erdvēje īpatiška zvaigzdis, iš kurios kīla visas zmogaus apsireiškimas ir pritīrimas, visas gīvenimas ir likimas. Pats jis īra likimo kilmē. Jo veikimas īra vīriausia likimo priezastis. Vienok ta priezastis neveikia be pamatinio Visatos gīvenimo īstātīmo.

Sis īstātīmas īra apsireiškimo, Visatos atsivērimo īstātīmas. Kad Visata turi būti susitvērusi, rodos kiekvienām suprantama. Sāko išmintingieji, kad ji, kaip stojosi, taip vėl ir dings. Ji ne vienu zīgiu stojis ir nedings vienu zīgiu; ir īra jos gīvenime laikai, āmžiai, kuomet ji aiškiau apsireiškia ir po to vėl nīksta, tarsi īmiega. I Versmē, ī Priezastī, iš kurios ji kilo, ji vėl grīsta.

Toji Priezastis īra Sventoji Vienata. Ji savīje atskleidžia āmžius ir erdve, laipsniais apsireiškia vis tvirtīšiau pragaištīj ir siaurībēj. Apsireikšdama ji šitā apsireiškimā tartum suskāldo ī nesuskaitomus spuogelius. Taip stojas galiausiai regimoj Visatoj, arba imsīm siauresnī āpskritā: mūsū pasāulīje pavieni pavidalai. Ir visais pavidalais ji apsireiškia jais veīkdama ant vienskito. Taip tie pavidalai tobūlinami. Jū tobūlumas nesiranda tik tame, kad jie labai īstabiai surengti, sārariuoti, bet kad juose ir stebūklingū gilībiū īra, kad u3

regimos givibės givena augštesnė, už tos dar augštesnė, būtent už kūno givibės jausmingoji, geismingoji, už tos mentališkoji, mintini.

Visatos susitvėrimui taip toli priėjus, sušvinta Amžinos Priežasties gilybėse zvaigždės. Sākome, sušvinta, kadangi tos Priežasties šviesa ūra tokia giedri, jog tegāl būti numānoma kaip mēlina dangiško tamsumo gilybė. Šitos zvaigždės tarsi nusileidžia ū tikrā tobūliausiūjū pavidalū skaitliū. Ir kiekviena zvaigzdis ūra kaip koks naujas Vienosios Priežasties vidurīs, iš kurio ji pradeda apsi-reikšti, ima veikti ir visā apreikštajā Visatā išmanīti.

Tasai nusileidimas ū tuos pavidalus ūra žmogaus gyvenimo pradžia. Lig tol tegīveno gīvuliškas pavidalas, kurs gana tobūlas pastojes buvo. Šitu tos zvaigždės - sielos susijungimu su pavidalu tasai pradeda dar daugiau tobūlinties. Jis pastoja ne tiktai dar galingesniu veikimo, bet ir pritrūkimo viduriu. Toliau gaivinas vis daugiau jo vidaus gilybės; jos pildosi visiškai gīvumu: visokiais geismais, jausmais, troškimais, mintimis, sumānīmais, sumāstīmais. Ir visas šis vidaus gīvumas pasidāro neregimu viduriu, neregimu ir augštesniu už regimā pavidalā branduoliu. Ira tasai svetnaudībės, egoismo žmogus.

Toksai svetnaudīs gema kiekvienne žmogaus

pavidale anai zvaigzdei susijungus su juom. Pilnai išauges svetnaudis iš tariamasis kultūriškasis žmogus. Tasai pasidaro ypatingo apsireiškimo viduriu. Iš jo nuolatai teka visokios srovės, į ją vėl ir traukiamos įvairiausios. Iš jo kyla visos gyvenimo sunkenybės, visi skausmai ir kenksmai, ir visi žinomojo gyvenimo smagumai, trumpai sakius: visas Likimo turtas. O antraip: ant jo ir vėl puola viskas atgal. Jis, kurs tūpo likimo suvertotoju, jis ir iš jo nešėju. Jisai gamino pats sau našta. Jis tarsi savo veikimu stojasi prieš visą pasaulį, tiesiog pasidaro priešingu visam Vienosios Priežasties apsireiškimui.

Galima jo padėjimā išivaizdinti atsimerant didžiū jūrū, kuriū bangos gražiai tvarkiai viena po kitos kyla ir rieda, o iš tūn jų siūbavimā krites akmuo sukelia apie save naujas bangeles, kurios nuo jo iš visas šalis prieš jūrū bangas bėga. Suprantamas dalikas, jos ne toli nueina. Jūrū bangos neša jas atgal iš vietā, iš kurios jos sukilo.

Tuomi pamatinis gyvenimo išstūtimas ir paaiškintas. Kiek ir nepradētū žmogaus svetnaudibė veikti prieš visą gyvenimā, vis jos veikimas nešamas atgal iš vietā, iš kur jis kilęs, ir tuomi vis iš naujo Visatos atsivėrimo sąranga patvirtinama. Šis regimas gyvenimo žūmis moksle vadinamas

gamtos harmonijos steigimas.⁴⁾ Ir pasidaro aišku, jog tik tuomi pašalinama visa neharmonija, kad ji liejama atgal į jos versmę. Kitokio nuodėmių atleidimo ir negal būti.

Bet ir nėra visa tuomi ant galo, kad visos veikimų pasekmės puola atgal ant jų gamintojo, ant svetnaudžio. Nėra tat ir be svarbesnio tikslo. Nėra ans harmonijos uztvirtinimas tik svetnaudžiui bausmė. Kad beveik taip ir išrodo. Ir tūlas todėl galėtų manīti, kad nieko neveiksiās, išliksiās be skaudaus likimo. Vienok tai nėra galima. Žmogaus prigimtis visuomet veiks ir be žmogaus noro; ir jis priverstas ar sutikti, ar priešīties arba iškilti iš prigimties valdimo. Veikti jau vis reikia. Bet ans harmonijos uztvirtinimas ūra, kad ir tvirtas, tatšau malonus pamokslas, kurs veda į augštīsiausiąją palaimā, kurs seka Visatos gyvenimo tikslā.

Tuomi, kad svetnaudīs viskān pakesti turi, kas iš jo puolē ant kitū, jis persikeitīsia. Jame pastoja zinomas tas gyvenimo apskritumas, kurī jis savo veikimu pildo. Tas žinojimas ūra skausmo ir džiaugsmo ragāvimas. Visas gyvenimas, visas likimas pastoja svetnaudžio ūpatībe. Tuomi visos srovės, kurios jame kaip verpetas sukasi, pareina į anā augštumā, kur jos nebēra sūkurīs, verpetas,

⁴⁾ Harmoniestreben der Natur.

o ramusis, līgusis, giedrusis tekējimas. Zinojimu arba īpatībe pastojes, vētringas gīvenimas īra nutilis, kaip jūrū vilnīs īslīgintos, ir dabar sušvinta jū gelmēse zvaigzdēs šviesa.

Šmogaus pavidale seniau buvo uzgimes, kaip gilesnis vidurīs, šmogus - svetnaudīs. O dabar svetnaudīje uzgimē naujasis vidurīs: dangiškoji zvaigzdis, tikrasis būtent dvāsiškasis, dieviškasis šmogus. Jis tuomet uzgema svetnaudībēs šmogūje, kad tame īš viso likimo stojasi zinojimas, kaip īš sujudusio vandens uzgema saulēs pavidals, kad vanduo nusistobojā.

Bet jis uzgema todēl, kadangi ana dangiškoji zvaigzdis, tikrasis šmogus, su kiekvienu likimo smūgiu, tai esti, kad Visatos bangos neša atgal ant šmogaus jo veikimo bangas, vis turtingesne šviesa, naujomis īvairēs nēmīs spalvomis sušvinta. Svetnaudībēs šmogus verkia, rēkia ir raivos īš skausmo, kurī Likimo bangos ant jo vertšia, ir vėl jis rīkauja īš dzaugsmo, kad jām Likimas, kaip sākoma, malonus. Bet zvaigzdinis šmogus visuomet tīli. Jis berods viskān pakentšia, vienok jame visi dzaugsmāi ir skausmāi susikaupia kaip jo švietimo, mirgimo galībē. Taip jām ir visi nusidējimāi ir visi geri darbai, visas gīvenimas ar skurdus ar ļobingas, kenksmings ar laimingas vis deri āugimui.

Jisai kaskart galingesniu pastoja ir svetnaudībēs zmogūje ir kūniškame pavidale. Nusiduoda tai tokiu būdu. Kiekvienu pilnesniu, ar tai būtū skaudesniu ar smagesniu patīrimu, tikrasis zmogus tartum trāukia svetnaudzjo veikimo verpetus ī gilībe. Ir kaskart prigimties jiegos mēnkiau veikia savo būdu, ir daugiau apreiškia dvāsiško zmogaus galībe. Taip galiausiai nebekīla bangos ī svetnaudībēs priēš Visatos gīvenimo bangas, bet īš dangiškū zvaigzdzjū leidziasi greta senu kilimu īš Vienosios Priezasties naujū jiegū srovēs. O antraip: gamtos jiegos trāukiamos āugstīn ī tū zvaigzdzjū Sviesā ir pastoja tos Sviesos maistu.

Tuomi ne vien likimas savo tikslā priena ir vis daugiau patvirtina harmonijā, bet toji pastoja ir turtingesne. īš kiekvieno zmogaus suskāmba nauji balsai, kurie nesipriešija priēš kitus o tik jiems pritaria. Vienoji Priezastis veikia īš daug centrū o pasilieka ta pati Vienata. Jos pilnībē tarsi atsiveria visu savo turtu.

Bet ir dār kitas dalīkas pildosi. Gamtos, svetnaudībēs jiegoms patrāuktoms āugstīn ir perkeistoms zvaigzdzjū Sviesos jiegomis, visa gamta tuomi trāukama atgal ī Amzinībēs gilībes, trāukama atgal ī jos Priezastī. Zmogus stojis ant pusiaukelio, kurs pareina īš Vienatos ir veda ī Jā atgal. Tikrasis zmogus īra ta jiega, kuria pasāulis

grazinams, kuria jis peršvietšiams ir tobūlinams, kuria, kas pragaištinga ir erdvinė, vedama į Amžinibę.

Taip veikia ans didysis įstatymas, kurs ir vadinamas didesniu ar mažesniu išmānīmu: Dievo Valia, Sanskrito žodžiu: Karma. Ji apsiautšia ir apgobia kiekvienā žmogū. Iš jo veikimo kila jo likimo priežastis, bet nebūtū likimo be tos žmogū apgobiantšios Dievo Valios, be gamtos harmonijos steigimo. Ira tai antrasis dalikas, iš kurio žmogaus likimas gema. Žmogus pats gamina savo likimā, kadangi jo veikimas tarsi atsidauzia prieš tān jį apsiautšiantšiąją galibę ir gīvibę. Ir tik tuomet ant jo užgulia Likimas, kuomet jo veikimas prieš tān galibę atsitrenkia. Jo veikimui tšia atsitrenkus, nebepasilieka tat, kān jis pakesti turi, jo likimu, bet stojasi galingu Likimu, kurs nebeišvengiamas. Ir kad žmogus ira leidimo ir antraip vėl pritrūkimo vidurīs, visa tat pareina iš to, kad jis iš visū pusiū apsiaustas gīvo, atsiliepiantšio ant jo gīvenimo Likimo.

Priējes likimas,
laukiās ir vīkinams
likimas.

Ilgai turi žmogus mokinties, kol neišmoksta Likimo pamokslo. Tāriamojo žmogaus āmžius vos pritenka menkiausiām supratimui apie tai įgīti. Bet tik-

raſis žmogus, pergîvenes vienâ âmžiû nuo uzgimimo lig mirties, nêra priêjes gâlâ. Augštai jis stovi uz ſi gîvenimâ, kur gema ir nîksta pavidalai. Ir atsikartotinai jis priima žemiškâ pavidalâ. Todêl tariamieji žmonês ir nelîgus, vienas daugiau žino ir îstengia negu kitas. Kiekvienas kitaip gîvena, vienas skaidriau kitas tamsiau. Mânomâ berods, jog žmogaus pažanga îra kûniško žmogaus pasitobûlinimas, kurs persikelia nuo têtû ant vaikû. Regima tat nêra. Augštai îskilusiû têtû vaikai tankiai îra daug menkesni uz juos. Tatſau tame nemažai teisîbês. Ir kalbama todêl apie tikrâjâ pažangâ, kad vaikai îsmintingesni ir dailesni uz têtus. O ta tauta kîla, kurios naujoji karta îra îsmintingesnê ir doresnê uz senesnâjâ.

Vienok tariamasis žmogus nêra tasai, kurs mokinasi Likimo pamokslâ. Likimas apsireiškia tikrojo žmogaus dêl. Tasai eina savo didžiuoju, âugſtibês keliu, gîvena savo âmžiû. Ir kaip visos Visatos gîvenimas nusiduoda žigiais nuo sunkilimo lig nusileidimo î Augštâjâ Iſeigâ, taip ir tikrojo žmogaus âmžius. To âmžiaus žigiai îra nusileidimas î gamtos gîvenimâ ir susijungimas su kûnišku pavidalu, kurî âmžinasis žmogus po laiko apleidžia ir tuomi atsitrâukia nuo visû prigimties

ir gamtos patîrimû, nuo viso likimo. Bet vèliau jâm vèl prisieina gîventi gamtos šaliį.

Tšia tikrasis žmogus iškentšia visà savo likimà, arba geriau sàkant, jis pasiima visà turtà, kurį jâm Likimas prineša, ir atsigàves nuo žemiško gîvenimo, jis šì turtà apvertšia savo įpatîbemis, savo galîbemis. Nudêjes kūno gîvenimà, toliau nudêjes, kad kartais ir tik po ilgo laiko, geismingumo gîvenimà ir pagaliaus mintšiû gîvîbe, jis visiškai sàu dîkas gîvena àmžinoį šviesîbêį. O ar jis būtû nuodêmingas ar šventas, vis lîg daug. Nuodêmês ir šventîbê pasilieka žemesnêse pasàulio valstîbêse. Anoj àugštîbêį têra vienas skaistumas. O tik tame randasi skirtumas, kad ne visi lîgiu aiškumu žino tån Skaistumà-išgànîmà-gîvenimà.

Išgîvenes savo laikà toį àugštîbêį, tikrasis žmogus vèl kreipiasi žemîn, kur laukia jo Likimas su visu sunkumu, su visu savo turtu. Bet ne visa, kas îra susikaupus, gal griûti ant žmogaus. Išeitû be naudos; negalêtû žmogus visa žîgiu numanîti, išragàuti ir vartoti. Bet ir nei negriûva visa. Daug žmogaus veikimû nêra atsieke savo gàlo, taip kad būtû vertšiami atgal. Jû pàsekmês dâr làukia toliau kaip kîlantšioji audra. Prie to, kas visai prinokus, žmogus pirmiau nešamas harmonijos, Likimo îstatîmo.

Taip jis g auna savo prigimt i i   pati k  t v , kurie turi  pati kus gentis, padėjimus ir  ra vaikai  pati kos tautos. Toliau taip jis pareina    pating  kr st  ir    pating   m zi . Visa pagal tai, kaip ir kur jo lauki s Likimas j m geriausiai ap-sireik sti gal s. Lengvai suprantama, jog tai t sia, kur g vena  mon s j m pril gst  pagal i  augimo  ug stum , pagal doros laipsn , pagal vis  likim . Todėl ir nėra taip, kad vaikai pril gsta savo tėvams, kadangi gime i  jų, bet kadangi jie pril gsta savo t v ms, jie gaminasi i  jų.

Sis pril gimas n ra tiktai toks paviršutinis. Kartais vaikai ir i veiz jimu ir savo b de bei savo linkimuose labai skiriasi nuo t v . Ira labai tankiai vaikai, kurie t v  neapkent iami o kurie neapkent sia savo t v . Tat sau jie jiems pril gsta. J  vidaus stovis  ra l gus. Tikrasis t v  ir vaikų žmogus stovi ant to paties i skilimo laipsnio. Ir vieni iš kitų sulauks savo likim . U gime vaikai taps t v  likimu, ir antraip. Jie rišti prie viens antro tuo patšiu likimu. Ta-pat galima sak ti apie brolius ir seseres, apie vis  gimine ir taut .

Vienur  ra r  iai meil s juostelės, kitur neap kantos virvės; vienur ger  darb ,  irdingum , kitur pikt  veikim  sąskaitos. Pri jes, i snokes likimas tarsi praveriams u gimimu. Ir dabar ne-

išvengiama, kas užeina, kaip nebuvo išvengiama, kad žmogus ligiai iš tū tėvū, ligiai toj giminėj, toj tautoj užgimē. Visas Likimo saikas iškretšiams ant jo. Vienas dalikas po kito, taip kaip visa susikaupus ir kaip dabar progā randa griūti ant žmogaus. Jo prigimtis ir jo aplinkenišės, visa ūra pilna gīvo ant jo griūvantšio likimo.

Nēra tšia kaip išbēgti. Kad žmogus ir pasidarītū galā, vis tik jis Likimui neiškliūtū. Ir su tiek jī tik dār pasisunkintū, kiek nusizengia save žudīdamas prieš kūniško gīvenimo īstātīmus. Likimas jī skaudziau užklumpa ir sugāuna. Tān reikia žinoti ir visai rimtai pakesti, kas neišvengiama. Nēra likimas kas kita, kaip paties žmogaus veikimo pasekmē. O kaip sau neiškliūsi, taip saves ir nereikia bijoties. Žmogus turi būti didesniu už savo veikimā ir savo likimā.

Toks tai ūra atsveriās, priējes likimas. Bet už jo lāukia dār kitasis. Ira tai būsimasis likimas. Tasai nepuls ant žmogaus pirm laiko. Tik kad visa būs išgīventa, jis apreikš savo galībē. Vienok toji gal būti šalinama. Kaip žmogus savo veikimu vīkina likimā, taip jis savo veikimu jī ir gal sunaikinti. Negal jis tājī pašalinti, kurs jau prie jo angos. Kuomet likimas taip arti priējes, tuomet jis galingesnis už greitājī ir āklājī žmogaus

veikimą. Bet tolímáji likimá jis iš lengvo gál pakreipti.

Svarbu tšia žinoti, jog visa tat vîkina likimá, kas stiprina svetnaudîbe, o tat dilina, šalina jî, kas îra meilês, malonumo apsireiškimas. Todël norint išnaikinti laukiantîji likimá, reikia kiek gâlint tarnauti kitiems geriausiu bûdu: áugštomis mintimis, širdingais jausmais, išminties švitêjimu, meilês darbais. Tuomi žmogus išdilina pritráukimo vidurî, ir likimo bangos gál plaukti kaip per plînus laukus, neatsieks nei vieno, negalês nei vieno prispausti arba parblokti.

Kitaip veikus, bûtent maitinus svetnaudîbe, likimas vîkinamas. Paprastai žmogus savo ámžiûje ne tiktai tur iškesti susikaupusîji, atsiveriantîji likimá, bet jis ir nuolatai vîkina savo veikimu naujájî. Tojo jis visiškai îra valdonas, kandangi jis jo sutvertojas. Ir jis jî gál sutverti, kaip jis nori, kad jis pažista gîvenimo îstatímá. Bet kiek jî pažista? Daugis akiai vîkina naujá likimá, kália savo retêzius, kuriais vêliau bûs rišami. Tuomet skaudžiai juos pajautšia ir káltina Dievâ ir žmones. Bet iš to jiems neišeina pagálba. Kiekvienas tur nešti, kán jis pats susikroves.

Žmogus taip stovi trijopo likimo akîvaizdoj. Vienas nuolatai beria ant žmogaus ar keiksmus

ar palaiminimus. Kitasis iš tolo grumzdžia. Tretijį žmogus vėkina. Bet šis žmogaus vėkinimas gali turėti greitai pasekmę, gali jū lig visai ir nesulaukti. Todėl žmogaus gyvenimas kartais ir labai sunkiai suprantamas. Jo darbų vaisiai kartais tik po amžių noksta. Ir antraip, tie vaisiai, kuriuos jis dagoja, augė pirm keliu amžiu. Kas lig visai iš netūtusių ant jo užeina, gal, jau pirm tūkstantis metų jo laukia. Neišnūksta niekas iš begalinės erdvės. Ir jokios žmogaus darbų pasekmės neišdila, kad jis pats jų netaiso.

Taip žmogus viename amžiuje vieną savo negeru darbų pasekmės daly iškentes, turi kitą amžių iškesti dar kitą daly. Sakita, jog bausmė atsieka tėvų vaikus lig tretios ir ketvirtos eilės. Didis neteisingumas būtų, kad visai nekalti vaikai turētu tėvų dėl kesti. Vienok senųjų moksluose tėvų manitas tas svetnaudis, kuriuom buvo sujungtas tikrasis žmogus viename amžiuje, o to svetnaudžio sūnus yra prigimtis, kuri duota tikrąjam žmogui naujame amžiuje. Ji yra ano buvusio regimo žmogaus vaikas, kadangi pagal tū tikrasis žmogus kilo ar pasiliko, koks jis buves, o naujai priimtas žmogus visai toks, kokios yra tikrojo žmogaus ipatibės. Kitaip sakius: visos gamtos jiegos, kurios susispietusios buvo mirusio

zmogaus prigimtj, susispietšia tokiu būdu ī naujā prigimtī, kaip senoji prigimtis pirm išnīksiant buvo. Žinoma neskaito tšia regimo kūno sustingimas, sukietėjimas, o vien prigimties jiegos: visi linkimai, jausmai, geismai, troškimai ir kitos visos gyvenimu īgītos jiegos. Sākoma, kūnas iš numirusiū prisikelia. Tos jiegos, tai prisikeliās kūnas.

Iškopimas iš
Likimo Šalis.

Galiausiai pasibaigs šis sugrįžimas ī šī pasaulī. O tai tuomet, kad žmonės būs užmokėje ir paskutinijī savo kaltšiū skatikā, kad būs iškente savo likimā ir naujo nebevīkine, ir taip išāuge iš Likimo valstijos. Berods laikais žmonės nuolat iš jos iškīla. Pat giliai īmigdami jie pasikela ī pilnai palaimingājī stovī. O kad jie miršta, tuomet iš lengvo ant ilgo laiko visiškai išnīksta ir iš jū atminties skaudžioji Likimo Šalis. Bet, kaip jau sakīta, jū likimas īra jū kilimo stovio apsi-reiškimas visai taipjau, kaip ir jū darbai. Ir jie Likimo, tai esti gyvenimo, evolūcijos īstātīmo vedami ī naujā vargā, kurs gimē iš senojo, jeib jie galiausiai iškoptū iš savo likimo ir pasiliktū tobūlai dīkails Amžinos Esībės gelmēse, tobūlai vienais su Ja.

Sitas iškopimas nusiduoda tik laipsniais. Ir žmogus pats tur lipti. Patšiām nelipant, nieks

jo neneša. Jis pasilieka ant tos patšios vietos, ir Likimas jį skaudžiai pląka. Bet jām tolyn žengiant, Likimas jį maloniai vilioja. Sis pažengimas gâl trumpu žodžiu būti vadinamas: pildîmu savo pãreigû. Nelengva berods visuomet žinoti, kas pareiga. Bet galima tai nors pusêtinai nujiegti. Pareiga guli ant Likimo tãko, tai esti ant kelio, kurs veda laukan iš svetnaudibês.

Siauriausias skritulîs, kur žmogus mokinamas išeiti iš svetnaudibês, îra Ŗeimîna. TŖia jis susitinka su savo likimu. TŖia Likimas netik jį laiko pririŖes prie îpatiŖkos virvelês, bet îra visã Ŗeimînã apsupes vienu tinklu. Nuo virvelês savotiŖko savo likimo žmogus išklûva gîvendamas ne tiek saves kiek saviŖkiû dêlei. Ant to kiekvienã vertŖia ãugŖtesnês jo jiegos, vertŖia jį jo pareiga. Dirba taip têvai uz vaikus, vaikai uz têvus ir uz viens kitã. Tiki berods bedirbdami išeiti iš vargo ir skurdo, bet suŖvinta jiems ir viltis, jog visiems namiŖkiems bûs smagiau, ir tad uzmirŖta ir visã vargã. Taip meilê î namiŖkius iškelia iš paties likimo sunkenîbiû. Tuomi kiekvienas pasiliauja gîvenes sãu dêl savo smagumo, pasiliauja buves svetnaudžiu, ir gîvena visiŖkai Ŗeimînoj, lîg jis pats bûtû visa Ŗeimîna. Ira tarp jo ir kitû Ŗeimînos sãnariû tobûla vienîbê pastojusti, vienas gî-

vena uz visus ir visi uz vienā. Jo paties likimas jām visai neberūpi, jām jis nebeskaudus, tarsi nebe-
patoja jām zinomu. Tai todēl, kadangi jis ne-
begīvena sāu o ņeimīnai. O kur Likimas malo-
nus, tŝia palaima kuo didesnē, kad kiti tŝia dalīvauja.

Ira tai gīvenimas labai retai randamas. Todēl
ir tankiausiai zmonēs sunkiai neŝa kiekvienas savo
likimā. Tatŝau rodos turētū ir kiekvienas pajausti,
jog anaip gīventi īra jo pareiga. O taip tik ir
tegalime iŝkopti iŝ siauriausio ir sunkiausiai pri-
spaudantŝio Likimo skritulio. Kas daugjausiai
dejuoja, jei ne svetnaudīs! Tasai, kurs jieŝko vi-
sai atsidējes savo mīlimiems sukaupti palaimos,
neturi tām laiko. O kad jām pastoja skaudu,
tad vien dēl savūjū nepalaimos; ir jo skausmas
īra ŝventas ir perŝvietŝia jī ir visā nepalaimā.

Bet atsizadēdami savo palaimos ir norēdami
kitiems palaimos īgīti, mūsū palaima ir pasididina
nesiziūrint. Ir nēra jokio zingsnio dēl kitū pa-
laimos, kurs nevestū mus patŝius ī jos prieglobstī.
Tais Likimas pats mums kloja palaimos tākā,
kad juo minau tik zengtum.

Vienok ņeimīnoj gīvendamas be svetnaudībēs,
dār neesi iŝ jos visiŝkai iŝkiles. ņeimīna īra tik
nebetoks siauras svetnaudībēs skritulīs. Pasirodo
tat, kad kas vienā ņeimīnos sārārī uzgāuna, toj tai

ir mus uzgāuna. Ir nekartā atsitiko, jog kaimīnāms īsikišant ī vīro ir moters vaidā ir puolant ant vīro, motera toj uzmiršta savo skraudā ir ima savo vīrā ginti.

Iš Seimīnos reikia ļaugi ī dār didesnī skritulī, butent ī tautā, ir pagaliaus ī zmonijā. Bet reikia tai gerai išmanīti. Tūli īra savo Seimīnoj arba priēš savo ārtimus visai nelābūs, ir apteisina tai sakīdami, turī gīventi tautos, zmonijos dēlei. Gāl tūlas tai tiki. Vienok išmintingieji sāko, jog tasai, kurs negīvena savo Seimīnoj atsizadējes savo smagumo, kurs nēra pilnai širdingas ī saviškus, negāl veikti tautos, zmonijos dēlei. Visuomet būs jo dārbas svetnaudžio dalīkas; nesirūpīs jisai Seimīnos, tautos likimu ir tik ziūrēs kaip sāvājī sāu pasaldinti.

Didesniame skritulīj tegalima veikti didesnēmis jiegomis. Jei tos nepaveldētos zmogui iš praējusio jo āmžiaus, jos nesiranda, kad zmogus neiškīla iš svetnaudībēs. Tik tuomet, kad jis visiškai tarsi paskesta platesniame gīvenime: Seimīnoj, tautoj, jām vienām pareina jiegos tartum visos Seimīnos, visos tautos saiku. Tuomet jām galima veikti uz kitus nuostabu būdu ir pasisekimu. Uzmiršta jis ir visai savo likimā. Per menka pasirodo jām, kas jī viena kenkia ar laimina. Gī-

vena tarsi taip giliai savo esîbėje, jog apglobia ir visą savo gimine, visą tautą. Nebveikia jis prieš kitus, nebveikia prieš Likimą, o greta juomi, dirba, gyvena ir miršta už kitus. Jis nebėra jis, o visa giminė, visa tauta. Kaip jis pirmiau mîlėjo save, toliau savo namiškius, taip jis mîli dabar visus tos patšios tautos vaikus ir pagaliaus visą žmoniją, visa, kas gîva.

Sale viso darbo dār vienas dalîkas labai svarbus. Žmogaus širdis visuomet turi būti pasisventûsi tam, kas augsta, teisu ir gražu. Žmogus turi kaip sakoma „vien Dievą mîlėti.“

Priminti reikia ir dār, kad žmogus ne tiktai tuomet gali tautos, žmonijos dël dirbti, kuomet jis tobûla meile gyvena savo ųeimînoj. Kaip jis tik pareina î šî pasaulî, visi anie skrituliai kartu lâukia, kad jis juose pildîtû savo pareigas. Ir pasirûpindamas savo ųeimîna, jis turi dirbti ir už tautą bei žmoniją. Vienok pirmiau reikia pildîti artimiausias pareigas. Dār ir paties kūno aprûpinimas îra pareiga.

Galiausiai žmogus îauga î žmonijos augstumâ. Tuomet îsnîksta visi likimo rîšiai. Nêra jame skirtumo tarp žmoniû. Taip labai širdingai kaip jis mîli saviškius, taip širdingai jis mîli ir — nevîdonus, jeigu jâm dār tokiû pasistotû. Visai

nebsijautšia jis save pavienu esantšiu. Jautšiasi vienu su visa žmonija. Tuomet jis ir nebeturi nei įpatiško, nei šeiminio, nei tautos likimo. Vienat neša jis tik žmonijos likimą. O tāt jis tikrai imant nei nebeneša, jis jo nešamas, jis vienbėje su juom veikia ir dirba.

Nēra daug tokiū žmoniū. Jie ĩra tarsi iškope iš Likimo valdžios. Ir jie ĩra kaip kokios sąmoningos jėgos, kurios retai tepriiima žmoniškā pavidalā. Nebeprieinami jie nei mirties. Amžiū nīkimas juos nepasieka. Žmoniū likimas jiems nebepadāro skausmo. Tatšau jie pilni pasigailėjimo. Jie, kurie pilnai dīki, liuosi, mātō mūsų vergovės rīšius, kuriuos pātis susivijame. Ir jie, tarsi pats Likimas, veda mus iškoptū iš savo likimo, iš šiū vergovės ir pragaišingumo šaliū ĩ pilnājā palaimā, pilnājā dīkībe, tobulājā liuosībe.

Kiekvienas žingsnis, kuriuo juos sekame, veda mus ĩ stebėtinais atsiveriantšiais šviesībe. Skausmai ir peršuliai, kurie mūsų širdī baisiai suspaudē, veik skāmba kaip graudi gaida, kuri pasirodo balsu Visatos gyvenimo giesmės. Smarkusis jos suskambėjimas, kurs atsitrenkia mūsų ausīse, kad patšiū gīvībē privertšiamā drauge giedoti, mus kartais išgandina. Bet greitai praeina tat, ir ma-

loniai skamba riedintšios amžių ašaros. O kas pasirodê skaudžiausiu, apsireiškia kaip tat, kas buvo svarbiausią, prakilniausia. Iš skaudžiausio likimo išauga šviesiausia malonibe. Skausmai, peršuliai apsikeitšia ir virsta pilniausia palaima. Sušvitusi yra mumise žvaigždis, mes kilame jospi ir galiausiai pasijautšiamė esà ji pati, ta žvaigždis, kuri sušvito Amžinosios Priezasties Gelmêse.

Pasilioves yra mūsų likimas. Pâtis esame sąmoninga Likimo jiega. Niekur nebêra priešingumo. Likimas yra atlikes savo uždavinį. Tobuloji turtinga Harmonija pildo visà Visatà.

Om

